

EINDRAPPORTAGE 2025

PROVINCIE ZEELAND

DCMR Milieudienst Rijnmond

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding

1.1 Leeswijzer

2. Bestuurlijke samenvatting

- 2.1 Wat is bereikt?
- 2.2 Beleving van omgevingskwaliteit door omwonenden
- 2.3 Financieel resultaat
- 2.4 Aanbevelingen voor 2026 en verder

3. Lucht

- 3.1 Resultaten emissies bedrijven
- 3.2 SLA: scherper vergunnen
- 3.3 IPPC-BREF actualisatie vergunningen
- 3.4 Uitgelicht: Yara
- 3.5 Monitor luchtkwaliteit Sluiskil/Kanaalzone

4. Geur

- 4.1 Ontwikkeling aantal meldingen over geuroverlast
- 4.2 Milieupiket onderzoek bij klachten

5. Geluid

- 5.1 Toetsen nieuwe activiteiten bedrijven aan geluidzone/GPP met RUD Zeeland
- 5.2 Milieupiket onderzoek bij klachten

6. Omgevingsveiligheid

- 6.1 Inspectie op veiligheidsnormen
- 6.2 Actualisatie vergunningen naar aanleiding van PGS-richtlijnen
- 6.3 Beheer data register externe veiligheidsrisico's

7. Bodem

- 7.1 Overdracht bodemtaken RUD Zeeland -DCMR 2025
- 7.2 Wabo adviezen
- 7.3 Wbb taak

8. Water

- 8.1 Inventarisatie en praktijkpilots op actualiteit vergunning kaderrichtlijn water (KRW)
- 8.2 Eén of tweemaandelijks controlemetingen
- 8.3 Beheer datasysteem monsternamen, emissieregister vergunde normen

9. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

- 9.1 Beoordelen van vermijdings- en reductieprogramma (VRP)
- 9.2 Zekere maatregelen opgenomen in de vergunning
- 9.3 Beheer emissieregister
- 9.4 PFAS in de actualisaties van vergunningen

- 9.5 Toezicht op potentiële Zeer Zorgwekkende Stoffen (pZZS)

- 9.6 Wettelijke kaders

10. Energie en klimaat

- 10.1 Algemeen
- 10.2 Vergunningverlening
- 10.3 Toezicht
- 10.4 Kennisontwikkeling
- 10.5 ETS Besparingstoets
- 10.6 Kennisontwikkeling nieuwe energiedrager en circulariteit
- 10.7 Bijdrage aan nieuwe regelgeving
- 10.8 Uitstoot relevante broeikasgassen

11. Circulaire Economie en afval

- 11.1 Grondstofgebruik reduceren
- 11.2 Bijdragen aan uitvoerbare nieuwe regelgeving wet circulaire economie
- 11.3 Kennisontwikkeling

12. Overige taken en dienstverlening

- 12.1 Actualiteit vergunningen bedrijven Zeeland
- 12.2 Doortastend vergunnen
- 12.3 Pilot financiële zekerheid
- 12.4 Bezwaar en beroep
- 12.5 Handhaving
- 12.6 MER
- 12.7 Kwaliteit Prestatie Indicatoren (KPI'S)

13. Financieel resultaat

- 13.1 Begroting en realisatie
- 13.2 Materieel budget
- 13.3 Additionele opdrachten
- 13.4 Voorschot met specifiek bestedingsdoel

14. Bijlagen

Bijlage 1 Begroting en realisatie uren 2025

Bijlage 2 Toelichting op kleurcode – handelingsperspectief

Bijlage 3 Afkortingenlijst en begrippenlijst

INLEIDING

Voor u ligt de jaarrapportage van het Werkplan 2025 Zeeland. Deze rapportage beschrijft de uitvoering van de milieutaken voor de Seveso en RIE4-bedrijven (Richtlijn Industriële Emissies) in het werkgebied van Provincie Zeeland met de behaalde resultaten en doelen. Het aantal provinciale Seveso en RIE 4 bedrijven is 24. Met de uitvoering van het werkplan heeft DCMR een bijdrage geleverd aan het bereiken van de milieudoelen uit het Milieuprogramma.

De jaarrapportage is ten opzichte van de rapportage over 2024 meer thema en outcome gericht opgesteld. Deze nieuwe wijze van rapporteren is in ontwikkeling. Samen met provincie Zeeland zetten we elk jaar stappen om meer outcome gericht te gaan rapporteren.

Per milieuthema van het Werkplan wordt toegevoegd wat is uitgevoerd, wat de resultaten waren en zijn een aantal specifieke casussen uitgelicht. Per milieudoel is, net als in het Werkplan, een kleurenwaaier opgenomen. In de kleurenwaaier is benoemd of de activiteit een routinematige aanpak is of niet.

Blauwe en paarse indicatie kan leiden tot bestuurlijke aandacht en agenderend zijn voor de bestuurlijke overleggen.

 Groen (linker waaier): kennis en normenkader zijn duidelijk en geaccepteerd;

 Blauw (middelste waaier): kennis is in ontwikkeling en/of het normenkader wordt betwist.

 Paars (rechter waaier): het normenkader is nog in ontwikkeling en/ of het is pionieren op het kennisvlak.

1.1 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 biedt een bestuurlijke samenvatting. De hoofdstukken 3 tot en met 11 bevatten per thema de realisatie van doelstellingen en de uit te voeren activiteiten uit het Milieuprogramma 2023-2027. Hoofdstuk 12 geeft een algemeen beeld en de inzet en resultaten op overige activiteiten en dienstverlening weer, waaronder de kritische prestatie indicatoren. In het hoofdstuk 13 is het financiële resultaat beschreven. In bijlage 1 zijn in de realisatietabel de aantallen gerealiseerde producten en urenbesteding in 2025 ten opzichte van de raming opgenomen. Bijlage 2 is een toelichting op de kleurcodes die zijn gebruikt en bijlage 3 bevat de afkortingenlijst.

2. BESTUURLIJKE SAMENVATTING

2.1 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Gedetailleerde informatie over inzet van DCMR en wat is bereikt in 2025 is terug te vinden in de hoofdstukken 3 tot en met 11. Hieronder volgen een aantal voorbeelden die inzicht geven van de inspanningen van DCMR en het (indien al zichtbaar) effect.

Vergunningverlening

In de afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van energietransitie, waarbij verschillende successen zijn behaald die bijdragen aan een duurzamere toekomst. Er lopen vergunningprocedures voor nieuwe energiedragers zoals ammoniak (bijv. Vesta en LBC). Hoewel de realisatie van deze projecten soms meer tijd kost dan oorspronkelijk gedacht, vormen ze een belangrijke stap in de goede richting om bijvoorbeeld uitstoot naar de lucht terug te dringen.

Toezicht

Vanuit een programmatische risicogerichte aanpak zijn de Zeeuwse Seveso-RIE bedrijven geïnspecteerd. Het gaat hierbij om de branches Tank Op- en Overslag (verder TOO), Chemie en Raffinaderijen en Op- en Overslag Gevaarlijke Stoffen-bedrijven. Deze thematische benadering geldt voor het hele werkgebied van DCMR.

Hierdoor zijn de verschillen in het nalevingsgedrag en de ernst van de overtredingen goed met elkaar te vergelijken. Geconstateerd wordt dat de bedrijven in het Zeeuwse de vergunningvoorschriften vergelijkbaar naleven als de rest van werkgebied van DCMR. Tegelijkertijd is vast komen te staan dat een aantal vergunningen moet worden geactualiseerd. Dit heeft vooral te maken

met de actuele aandacht voor de thema's zoals Water, (potentieel) Zeer Zorgwekkende Stoffen en Energietransitie.

Financiële Zekerheid

De Omgevingswet introduceert het instrument 'financiële zekerheid' voor risicovolle bedrijven. Aan vergunningen kunnen voorwaarden worden verbonden, waarmee de provincie milieuschade kan verhalen. In 2025 is er een eerste pilot uitgevoerd bij Yara Sluiskil B.V. en Synthomer voor het vaststellen van de hoogte van de financiële zekerheid en het aanpassen van de vergunning. In 2026 zal in naar aanleiding van de pilot en het opgestelde handelingskader vanuit IPO een doorontwikkeling gaan plaatsvinden met als doel op termijn bij de relevante bedrijven de financiële zekerheid vast te stellen. Afhankelijk van de ambitie zal dit een aantal jaren in beslag gaan nemen.

Zeer zorgwekkende stoffen

Het huidige wettelijk kader belemmert een effectieve aanpak rond de uitvoering van het provinciale beleid voor (potentieel) Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). In vergunningen worden verplichtingen voor inventarisatie, minimalisatie en rapportage, gebaseerd op het voorzorgsbeginsel. Rechterlijke uitspraken laten echter zien dat een stevige onderbouwing noodzakelijk is. Samen met de seveso 6 OD's en IPO heeft DCMR bij het ministerie van IenW gepleit voor duidelijke en scherpere wettelijke mogelijkheden om uitstoot te beperken.

Voor de Zeeuwse bedrijven is op basis van het uitgevoerde ZZS-uitvraagproject (loopt sinds 2019) inzicht gekregen welke bedrijven relevant zijn op het thema (p)ZZS. In 2025, maar ook komende

jaren daarna, zullen op basis van de uitgevoerde inventarisaties voorschriften worden geactualiseerd of ingeval van nieuwe vestigingen, meteen in de oprichtingsvergunning worden meegenomen.

Bodem

Het milieucompartiment bodem speelt een cruciale rol binnen Milieu vergunningverlening en -toezicht op de Zeeuwse Seveso RIE bedrijven. Het jaar 2025 heeft in het teken gestaan van de overdracht van de bodem adviestaken van de RUD Zeeland naar DCMR.

Er is in 2025 veel geïnvesteerd in het implementeren van dossiers en systemen die door de RUD Zeeland zijn overgedragen. DCMR werkt hard aan het optimaliseren van de informatiepositie. Deze is cruciaal voor acceptabele doorlooptijden en kwalitatief goede vergunningen bijvoorbeeld in het kader van de energietransitie.

Veiligheidscultuur

Veiligheidscultuur gaat over het veiligheidsbewustzijn bij bedrijven en het beheersen van het gedrag

van medewerkers om incidenten te voorkomen. In 2025 voerde DCMR bij Dow in Terneuzen een veiligheidscultuurscan uit. Bij het bedrijf is het veiligheidsbewustzijn en veilig gedrag binnen de gehele organisatie geïntegreerd. Het ontwikkel-potentieel bij dit bedrijf lag vooral in de horizontale communicatie tussen verschillende afdelingen. DCMR verwacht dat dit andere Zeeuwse bedrijven stimuleert om deel te nemen.

Lucht

De Provincie Zeeland neemt deel aan het Schone Lucht Akkoord (SLA) met als doel om de luchtkwaliteit permanent te verbeteren en daarmee gezondheidswinst te behalen. Soms leidt dit tot aanvullende eisen om emissies, bijvoorbeeld van stikstofdioxide, verder te beperken. In 2025 was bij één vergunningprocedure het toepassen van het Schone Lucht Akkoord relevant. Het betrof de vergunning van Stepan voor de installatie en het gebruik van de TOX-installatie, die de emissie van ZZS-stoffen moet reduceren. De vergunning vormt een basis voor het verder aanscherpen van de geldende emissienormen.

2. BESTUURLIJKE SAMENVATTING

2.2 BELEVING VAN OMGEVINGSKWALITEIT DOOR OMWONENDEN

Cargill

DCMR heeft in 2025 in nauwe afstemming met Cargill en de provincie Zeeland diverse acties ondernomen om het aantal geluidmeldingen over Cargill terug te brengen. Ook in 2025 zijn er 525 geluidmeldingen ingediend. Cargill voldoet aan de wettelijke, in de vergunning opgenomen normen maar heeft onder druk nader onderzoek gedaan. Het onderzoek richt zich op de ervaren hinder en melders zijn hiervoor benaderd. Met de aankondigde sluiting van bepaalde activiteiten is de verwachting dat het geluidsniveau aanzienlijk minder zal worden richting omwonenden.

2.3 FINANCIËEL RESULTAAT

In 2025 is er €78.480 meer besteed dan vooraf begroot. Dit komt overeen met 1.7% van het beschikbaar gestelde budget. Er zijn meer inspanningen verricht op het cluster Reguleren en ook de inzet vanuit de RUD Zeeland was hoger dan gepland. Voor specifiek inzicht in de besteding wordt verwezen naar bijlage 1. Gedurende het jaar wordt de voortgang van het werkplan ambtelijk besproken en wordt zoveel als mogelijk geanticipeerd op de inzet. Het voorschot met specifiek bestedingsdoel is verlaagd met voornoemd bedrag. Het voorschot bedraagt daarmee per 31 december 2025, €571.234. In het ambtelijke afstemmingsoverleg is aan gegeven dat voor 2026 voor het uitvoeren van de extra regulerende taak en de bodemtaak €583.104 wordt bekostigd uit het voorschot. Door compensatie lagere huisvestingskosten 2026 (€123.500) is de inschatting dat het voorschot met specifiek bestedingsdoeleind 2026 uitkomt op ongeveer (€111.000).

2.4 AANBEVELINGEN VOOR 2026 EN VERDER

DCMR ziet ook in 2026 en de jaren daarna, nieuwe taken die leiden tot extra benodigde inzet en bijbehorende financiering. Een voorbeeld is financiële zekerheid en het actualiseren van de vergunningen hierop. Ook is de verwachting dat er nieuwe bedrijven worden opgericht, die tot structureel meer VTH werk en benodigde financiering daarvan gaan leiden.

Op verzoek van, en samen met de provincie Zeeland, heeft DCMR een nieuwe opzet voor de eindrapportage ontwikkeld. Deze eindrapportage maakt duidelijker welke bijdrage DCMR levert aan de milieudoelen van het Milieuprogramma van Zeeland. Doelstelling is om meer outcome gericht te gaan rapporteren. Deze nieuwe wijze van rapporteren vergt de komende jaren nog de nodige doorontwikkeling bij DCMR, vooral wat betreft het actief verzamelen van informatie waarbij een relatie wordt gelegd tussen de inzet van het VTH-instrumentarium en de effecten daarvan op de milieudoelen.

3. Lucht:

Gezondheidswinst door vermindering van concentraties luchtvervuilende stoffen

Subdoel 1

Permanente verbetering van de luchtkwaliteit

Target 1.1

Gezondheidswinst door vermindering van concentraties luchtvervuilende stoffen

Acties/inspanningen/instrumenten

Controlemetingen emissies bedrijven

Actie: Toezicht op focuspunten Lucht

Controle diffuse emissies en lekverliezen bij de (petro)chemie

Actie: Toezicht op focuspunten Lucht

Vergunningverlening Onderkant BBT

Actie: Scherper vergunnen, actualisatie toets, Maatwerkakaanpak

Maatregelen uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord zoals: schoner aanbesteden, onderkant BBT vergunnen

Actie: Scherper vergunnen, actualisatie toets, Maatwerkakaanpak

Monitoring luchtkwaliteit

Actie: Meetplan lucht en CO2, Monitor luchtkwaliteit

Status

Sinds het van kracht worden van de herziene EU-richtlijn Industriële Emissies is BBT aan de onderkant van de range verplicht voor bedrijven. Daardoor verschuift de kleur van blauw naar groen.

3.1 | TOEZICHT OP FOCUSPUNTEN LUCHT

Emissies gerelateerd toezicht

Doelstellingen:

- Controleren op de emissie-grenswaarden uit wetgeving en/of de vergunning met betere naleving en minder uitstoot naar de omgeving tot gevolg.-
- Controle van de dampverwerkingsinstallatie of deze binnen de emissiegrenswaarden van wetgeving en/of de vergunning blijven en waarbij de installatie voldoet aan BBT en in goede staat van onderhoud is om uitstoot te verminderen en geurklachten te voorkomen.
- Controle op de betrouwbaarheid van het continue meetsysteem, en controle op de naleving van de wet- en regelgeving. De inspecties zijn aangekondigd uitgevoerd.
- Controle op de emissie-eisen m.b.t. de stookinstallaties.

Figuur 3.1 | Toezicht op focuspunten lucht (percentages aantallen controles)

Waarnemingen

In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel bedrijven zijn gecontroleerd en hoeveel overtredingen per branche zijn geconstateerd.

Figuur 3.2 | Hoeveelheid gecontroleerde bedrijven vs overtredingen per branche

Branche	Overtredingen Emissiegrenswaarden	Overtredingen Dampverwekings-installaties.	Overtredingen Continue meetsysteem	Overtredingen Stookinstallatie
Chemie	10/ 4	1/0		4/0
Tank op en overslag	1/ 0	1/0	2/0	1/0
Raffinaderij	0/ 0		1/3	

Overtredingen:

- Het niet voldoen van emissies aan de gestelde emissiegrenswaarden en jaarvrachten.
- Niet uitvoeren van jaarlijkse controles of niet volgens de Nen-norm. Relatief veel overtredingen met betrekking tot continu meten. Het is een voor de bedrijven een moeilijk specialistisch onderwerp.

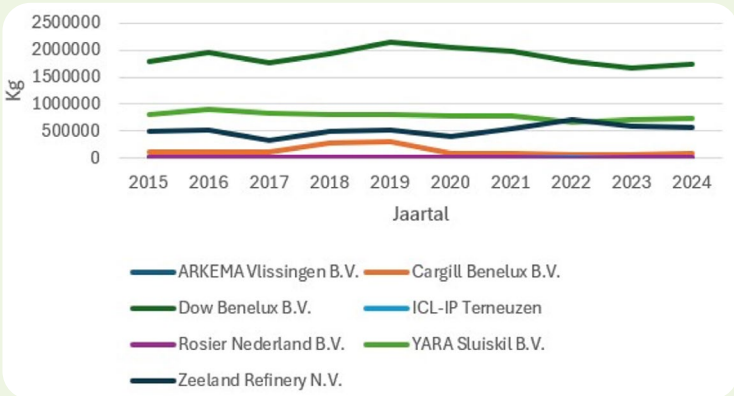
3.2 | RESULTATEN EMISSIES BEDRIJVEN

In 2025 zijn bij 8 industriële bedrijven in Vlissingen-Oost en de Kanaalzone 21 emissiemetingen lucht uitgevoerd. Bij één meting is een overschrijding van de vergunde waarde aangetoond en is een handhaving/vergunningverleningstraject gestart. De resultaten van de 6 emissiemetingen zijn de resultaten nog niet bekend, deze worden verwacht in april.

In onderstaande grafieken zijn de trendlijnen in de uitstoot van Nox, Ammoniak, stof (in jaarvrachten op basis van het EPRT-rapporten 2024 naar lucht af te lezen).

Dit voor bedrijven die aan de rapportageplicht moeten voldoen. NB De resultaten voor 2025 zijn nog niet beschikbaar, de wettelijke termijn tot aanleveren van de gegevens is gesteld op 1 april 2026.

Figuur 3.3 | Emissies NOx

De figuur Emissies NOx toont de gerapporteerde jaarvrachten in kilogrammen naar de lucht. De uitstoot is de afgelopen jaren redelijk constant gebleven. De grote bedrijven in Zeeland stoten samen 3.479 ton NOx uit in 2024. Daarvan is de helft afkomstig van Dow;

de 4 bedrijven - er zijn 5 lijnen zichtbaar en worden 6 bedrijven onder het figuur genoemd - in de tabel zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor 96% van de NOx-uitstoot. De NOx-uitstoot door Zeeuwse bedrijven bedraagt 10% van de uitstoot door industriële bedrijven in Nederland en 1,2% van de totale Nederlandse NOx-emissie.

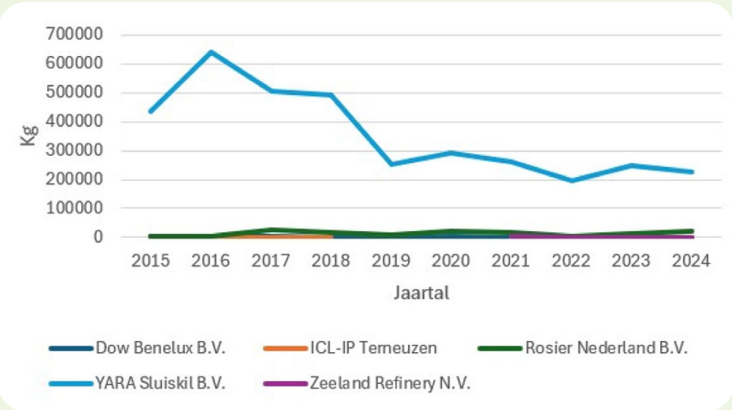
Figuur 3.4 | De grootste emittenten in Zeeland voor NOx

Bedrijf	Uitstoot (ton)
DOW	1,9
Zeeland Refinery	1,2
Totaal bedrijven Zeeland	3,4

Opvallende verschillen met voorgaande jaren

De uitstoot in 2024 is 1% lager dan de 3.436 ton in 2023. Dow (4%) en Yara (5%) laten een stijging zien. Bij Zeeland Refinery (-4%) daalt de vracht juist. Bij Dow is er een lichte toename van de uitstoot doordat, ondanks de afgenomen totale productie, een deel van de stookinstallaties een hogere productie heeft gedraaid. Yara licht toe dat er in 2024 een hogere NH3 productie is geweest, waardoor de NOx emissie is toegenomen. Bij Zeeland Refinery is, vergelijkbaar met 2023, een iets betere efficiëntie behaald bij de DeNOx installatie. Tevens is de productie iets lager geweest, waardoor ook de NOx vracht met 4% is afgenomen. Verder is bij Synthomer sprake van een daling van 33% omdat het grootste gedeelte van 2024 slechts één van de twee ketels in bedrijf geweest.

Figuur 3.5 | Emissies Ammoniak

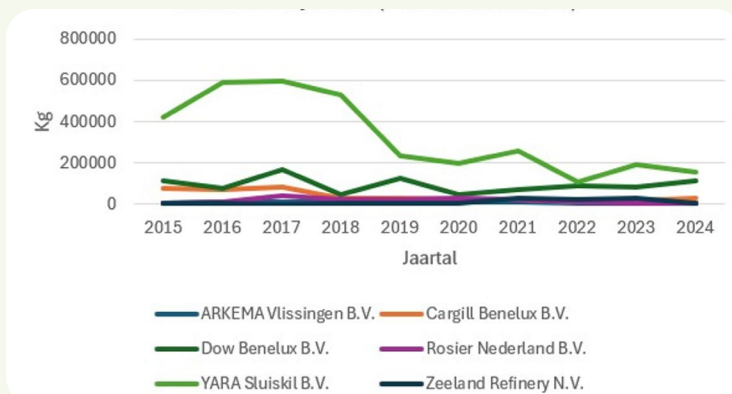
De figuur Emissies Ammoniak toont de gerapporteerde jaarvrachten in kilogrammen naar de lucht. Yara heeft vanaf 2016 de emissies duidelijk weten te verminderen, zie grafiek. Sinds 2019 is de uitstoot constant gebleven. Omdat de uitstoot hoofdzakelijk van Yara afkomstig

is, volgt de totale uitstoot de trend van de uitstoot door dit bedrijf. In 2024 bedraagt de totale uitstoot 251 ton. Daarvan is 90% afkomstig van Yara. De ammoniakemissie door Yara in 2024 bedraagt 9% van de emissies door de Nederlandse industrie.

Opvallende verschillen met voorgaande jaren

De totale NH3-uitstoot in 2024 is 5% lager dan in 2023. Bij Yara heeft door de oorlog in Oekraïne veranderde marktsituatie in 2022 tot een lagere productie geleid. Die productie is in 2023 met 28% gestegen waardoor de NH3-uitstoot weer bijna op het niveau van 2021 was. In 2024 is deze met 9% gedaald. Yara geeft aan dat dit de optelsom is van vele kleine wijzigingen in de uitstoot van de diverse fabrieken. Bij Rosier is een stijging van 64% zichtbaar. Rosier bepaalt de jaarvracht van NH3 door middel van metingen; de resultaten hiervan zijn in 2024 hoger dan voorgaande jaren. Er loopt een onderzoek naar de onderliggende reden.

Figuur 3.6 | Emissies Fijnstof

De figuur Emissies Fijnstof, toont de gerapporteerde jaarvrachten in kilogrammen naar de lucht. Yara heeft vanaf 2016 de emissies duidelijk weten te verminderen. Sinds 2019 is de uitstoot in zijn geheel redelijk constant gebleven. De uitstoot in 2024 is 314 ton. De twee grootste emittenten van PM10, Yara en Dow, zijn verantwoordelijk voor 87% van de uitstoot door de grote bedrijven.

Opvallende verschillen met voorgaande jaren

De uitstoot in 2024 is 4% lager dan in 2023. Bij Yara betreft het een afname van 17% en bij Zeeland Refinery van 86%. Bij Dow is de vracht PM10 met 45% gestegen, en bij Cargill was er een stijging van 53%. Yara verklaart dat er in 2024 een stabielere bedrijfsvoering heeft plaatsgevonden ten opzichte van voorgaande jaren wat een gunstig effect op de emissies heeft gehad. Dow heeft aangegeven dat er om procestechnische redenen meer roetend gefakkeld is, waardoor de vracht flink is toegenomen ten opzichte van 2023. Bij Cargill ligt de totale stofconcentratie hoger ten opzichte van 2023, wat ook direct gevolg heeft voor de berekende fractie PM10. Bij Zeeland Refinery zijn in 2024 metingen uitgevoerd aan de fakkelininstallatie. Deze hebben nieuw inzicht gegeven in de fakkelefficiëntie.

Hiervan zijn de resultaten verwerkt in de berekeningsmethode van de emissies, waar voorheen een conservatieve aanname werd gebruikt. Door deze aanpassing is de gerapporteerde stofemissie aanzienlijk lager.

OGI Metingen (Optische gasbeeldvorming)

Doelstelling is:	Dat wordt bereikt door:
→ Het verminderen van diffuse-emissies naar de lucht,	→ Toezicht,
→ Inzicht in optredende lekkages	→ Het verbeteren van het onderhoud van de installaties door de bedrijven waar de diffuse emissies bij vrijkomen.
→ Verminderen van voorvallen met emissies als gevolg.	

Resultaat: 2 overtredingen zijn geconstateerd bij een raffinaderij en een chemiebedrijf in Zeeland. De overtredingen betroffen de opvolging op de 1e meetronde; er kon niet worden aangetoond dat er reparaties en hermetingen hebben plaatsgevonden en de constatering van hoge diffuse emissies. Deze inspecties zijn uitgevoerd door opgeleide OGI-meet inspecteurs in samenwerking met een luchtmeetspecialist. Deze inspecties zijn aangekondigd uitgevoerd.

Meet- en registratiesysteem PRTR (Pollutant Release Transfer Register)

Doelstelling is om te controleren of de bedrijven aan de hand van hun eigen meet- en registratiesysteem hun jaarvrachten berekenen en deze overeenkomen met wat in het ePRTR-verslag is gerapporteerd. In Zeeland zijn 5 bedrijven gecontroleerd (4 chemie en 1 Tank op- en overslag) waarbij geen tekortkomingen zijn geconstateerd.

DCMR heeft het rapport Monitoring Industrie 2025 opgesteld. In dit rapport zijn de overtredingen, conclusies en aanbevelingen breder terug te lezen waardoor ook zichtbaar wordt hoe de Seveso bedrijven in Zeeland qua toezicht en naleving zich verhouden tot de rest van het werkgebied van DCMR. Voor nadere duiding en trends wordt naar dit rapport verwezen.

3.3 | SCHONE LUCHT AKKOORD: SCHERPER VERGUNNEN

De Provincie Zeeland neemt deel aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). Dit betekent dat gezondheid een nog centralere plek krijgt in vergunningverlening, toezicht en handhaving. Soms leidt dit tot aanvullende eisen om emissies, bijvoorbeeld van stikstofdioxide, verder te beperken. Deze 'extra' maatregelen zijn nieuw en kunnen aanvullende investeringen van bedrijven vragen.

Een ontwikkeling in 2025 is dat de nieuwe richtlijn industriële emissies vereist dat bedrijven de maximale variant van de beste beschikbare technieken toepassen, tenzij ze kunnen aantonen dat dit niet haalbaar is. Dit legt de bewijslast bij de bedrijven en biedt waardevolle informatie voor omgevingsdiensten. De verwachting is dat dit bezwaar en beroep van bedrijven zal afremmen en vergunningprocedures sneller kunnen worden doorlopen.

In 2025 zijn in totaal 10 uitgebreide vergunningprocedures afgerond. Bij één van deze procedures is het toepassen van het Schone Lucht Akkoord relevant gebleken. Het betreft de vergunning van Stepan voor de installatie en het gebruik van de TOX-installatie. In de bijbehorende vergunning is een voorschrift opgenomen dat het bedrijf verplicht om de rapportages van de uitgevoerde emissiemetingen aan het bevoegd gezag te overleggen. Deze verplichting vormt een basis voor het in de toekomst verder aanscherpen van de geldende emissienormen.

3.4 | IPPC-BREF ACTUALISATIE VERGUNNINGEN

Voor vergunningen die door nieuwe Europese BBT-conclusies (bijv. BREF's) niet meer actueel zijn, geldt een wettelijke actualisatietermijn van vier jaar. Zolang de vierjaarstermijn voor een BREF nog niet is verstreken beschouwt de DCMR de vergunning als actueel. DCMR controleert regelmatig of vergunningen nog aansluiten bij actuele inzichten en technieken in de BREF-richtlijnen. Soms betekent dit dat vergunningen moeten worden aangepast.

Na het toetsen van de actualiteit op de BREF Food, Drink and Milk in 2025 blijkt dat de vergunning van Cargill niet meer actueel is. Deze vergunning is opgenomen in de planning om te worden geactualiseerd in 2026.

De BBT-conclusies van de BREF Waste Gas Chemical sector (WGC) zijn van toepassing op 8 chemische bedrijven binnen Zeeland. Deze bedrijven zijn eind 2024/begin 2025 aangeschreven met het verzoek een analyse op te stellen. Deze analyse moet inzicht geven in de mate van implementatie van de BBT-conclusies. De resultaten van deze uitvraag worden in het eerste kwartaal van 2026 verwacht. Uit deze resultaten moet blijken of de vergunning moet worden geactualiseerd.

→ 3.5 | UITGELICHT: YARA

Nieuwe WESP installaties

Op 15 oktober 2025 is de eerste steen gelegd voor de eerste van twee nieuwe installaties bij Yara in Sluiskil, die in 2026 en 2027 in gebruik worden genomen. Ze maken gebruik van WESP technologie (Wet Electrostatic Precipitator), een techniek waarbij een wasvloeistof wordt gecombineerd met een elektrostatisch veld. Hierdoor worden resterende ammoniak en nitraathoudend stof uit de rookgassen afgevangen. Yara verwacht hierdoor de jaarlijkse uitstoot van stikstofemissies aanzienlijk te reduceren: ongeveer 260 ton ammoniak en circa 160 ton stikstofhoudend stof per jaar. Dit zorgt voor minder stikstofneerslag in de omgeving. Het afgevangen materiaal kan bovendien opnieuw worden ingezet als grondstof voor de productie van stikstofkunstmest, wat leidt tot minder afvalstromen.

Voor de realisatie van de WESP installaties verleende DCMR de benodigde omgevingsvergunningen, in samenwerking met provincie Zeeland en diverse ministeries.

De zienswijzen van de milieuorganisatie Mobilisation for the Environment (MOB) zijn daarbij meegenomen. Ook is actief het gesprek gezocht met de omgeving en andere belanghebbenden. Voor dit traject maakte DCMR gebruik van een nieuwe werkwijze: het casusteam Yara. Dit team, bestaande uit vergunningverleners, juristen en inhoudelijke experts, werkt met korte lijnen en volgens een strak procedureschema. Hierdoor kan de vergunningprocedure voortvarend worden uitgevoerd.

Toezicht en verbeterplan

Naast vergunningverlening houdt DCMR toezicht op de naleving van geldende wet en regelgeving. Uit dit toezicht kwamen verschillende aandachtspunten naar voren. Over deze punten zijn gesprekken gevoerd tussen Yara, DCMR, de Veiligheidsregio Zeeland en de Arbeidsinspectie. Yara heeft inmiddels een verbeterplan opgesteld, dat met de directie is besproken. DCMR monitort de uitvoering van dit verbeterplan actief, onder andere door aangekondigde en onaangekondigde inspecties.

→ 3.6 | MONITOR LUCHTKWALITEIT SLUISKIL/KANAALZONE

Sinds eind 2020 beheert DCMR het meetpunt in Sluiskil. Op het meetstation van de Provincie worden de concentraties fijnstof (PM10 en PM2.5), totaal stof (TSP) inclusief periodieke analyse op zware metalen, stikstofoxiden (NO₂, NO en NO_x), ultrafijnstof en black carbon (roetmetingen). Nederland moet in 2030 aan de nieuwe EU-grenswaarden voldoen. In jaartal wordt op het meetstation Sluiskil voldaan aan de huidige en nieuwe EU granswaarden voor fijnstof en stikstofdioxiden. De WHO advieswaarden voor deze parameters worden niet gehaald. De hoogste concentraties komen voor tijdens de ochtend- en avondspits. De emissies komen vrij door het (weg)verkeer, energieproductie en industrie. Zie, link website DCMR, Luchtkwaliteit Zeeland, filter stikstofoxide, jaaroverzicht 2025, Sluiskil.

4. Geur:

Een aanvaardbaar geurhinderniveau in alle situaties vast houden of bereiken

Subdoel 2

Een aanvaardbaar geurhinderniveau in alle situaties vast te houden of te bereiken

Target 2.1

Er komen geen nieuwe situaties met een onaanvaardbaar hinderniveau bij

Aanvullende maatregelen als blijkt dat er toch sprake is van onaanvaardbare hinder

Actie: Milieupiket onderzoek bij klachten

Target 2.2

Aantal geurklachten per situatie blijft gelijk of daalt

Omgevingsdiensten registreren geurklachten per situatie en rapporteren daarover

Actie: Meldingen geurklachten bestaande SEVESO/RIE4- bedrijven

Bij relevante bedrijven:

- *Identificatie bronnen en knelpunten*
- *Waar mogelijk maatregelen al in de aanvraag.*

Actie: Milieupiket onderzoek bij klachten

Omgevingsdiensten onderzoeken bij hinder actief naar de oorzaak en mogelijkheden van mitigerende maatregelen.

Actie: Repressief toezicht op geuroverlastgevende-bedrijven

In uitzonderlijke situaties verscherpt toezicht en handhaving en evt. regulering aanvullende maatregelen op BBT

Actie: Repressief toezicht op geuroverlastgevende-bedrijven

Acties/inspanningen/instrumenten

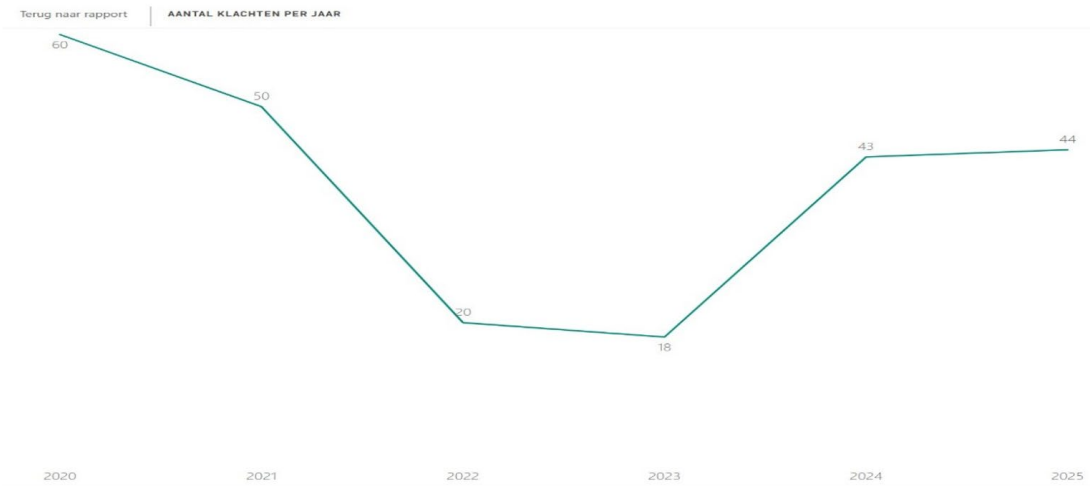
Status

4.1 | ONTWIKKELING AANTAL MELDINGEN OVER GEUROVERLAST

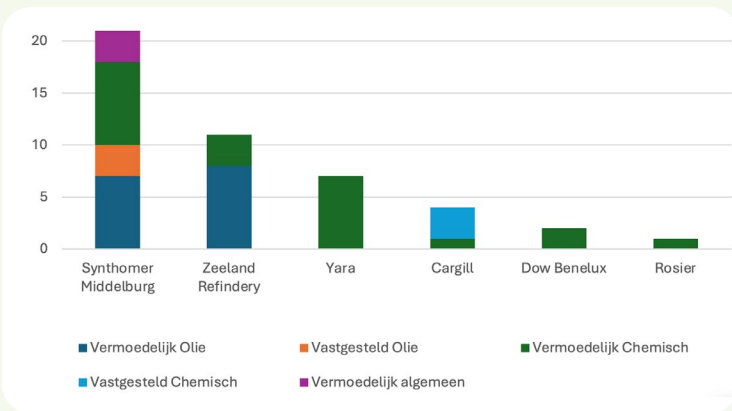
Het aantal meldingen over geuroverlast is in 2025 gestabiliseerd, na een toename in 2

Figuur 4.1 | Aantal geurmeldingen van afgelopen 6 jaar

4.2 | MILIEUPIKET ONDERZOEK BIJ KLACHTEN

Figuur 4.2 | Aard en status van geurklachten per bedrijf 2025

Twee Zeeuwse bedrijven zijn verantwoordelijk voor 70% van de geurklachten. De meeste geurklachten betreffen een oliegeur en een geur die vermoedelijk chemisch van aard is. Bij Synthomer Middelburg en Cargill zijn de geurklachten daadwerkelijk vastgesteld en toegekend.

Vermoedelijke geurklacht: niet direct toe te kennen aan een veroorzaker. Dit kunnen zowel telefonische meldingen zijn die niet nader zijn onderzocht, dan wel meldingen waar wel milieupiket is op ingezet maar geen uitsluitsel is gekomen.

Vastgestelde geurklacht: toe te kennen aan het bedrijf

4.2 | REPRESSIEF TOEZICHT

Bij bedrijven die geuroverlast geven en waarbij de overlast is toe te kennen aan het bedrijf wordt vervolgens beoordeeld of wordt voldaan aan de vergunning. Een mogelijke overtreding wordt getoetst aan de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO) waarop een passende interventie volgt. DCMR neemt na een melding contact op met het bedrijf om de oorzaak en mogelijke maatregelen te bespreken.

5. Geluid:

Beperken van de uitbreiding van geluidproductie

Subdoel 3

Beperken van de uitbreiding van geluidsproductie

Target 3.2

Beperken toename geluidsproductie industrie

Actualiseren vergunningen

Actie: Toetsen van nieuwe activiteiten van bedrijven aan geluidzone/GPP in overleg met RUD Zeeland, Milieupiket onderzoek bij klachten , Repressief toezicht in geval van hinder

Acties/inspanningen/instrumenten

Status

N.v.t. = Veel bedrijven hebben een recente revisievergunning, waardoor actualisatie op geluid niet speelt in 2026.

5.1 | TOETSEN NIEUWE ACTIVITEITEN BEDRIJVEN AAN GELUIDZONE/GPP MET RUD ZEELAND

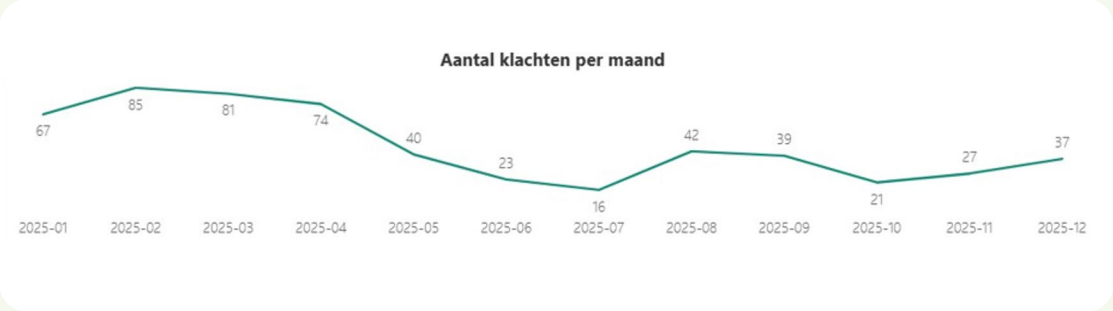
In 2025 zijn er relatief veel vergunningaanvragen en Mer zaken voor nieuw op te richten bedrijven en bedrijfsactiviteiten geweest. De RUD Zeeland heeft hiervoor toetsingsadviezen aan de geluidzone verstrekt aan DCMR.

5.2 | MILIEUPIKET ONDERZOEK BIJ KLACHTEN

In 2025 kwamen er 558 lawaai klachten binnen bij de DCMR, waarvan 529 over Cargill. Op het moment dat meerdere meldingen over schijnbaar hetzelfde voorval of bedrijf binnenkomen kan het milieupiket ter plaatse gaan, of neemt DCMR contact op met het bedrijf. Bij de 529 lawaaimeldingen over Cargill gaat het maar om een beperkt aantal unieke meldadressen. Het betreft geen incidenten.

In onderstaande grafiek is het aantal lawaai klachten in 2025 te zien. Het aantal klachten neemt tot juli 2025 af (van 67 naar 16) en stijgt dan weer iets (van 16 naar 37).

Figuur 5.1 | Aard en status van lawaaimelding per locatieobject

DCMR heeft in 2025 in nauwe afstemming met Cargill en de provincie Zeeland diverse acties ondernomen om het aantal geluidmeldingen over Cargill terug te brengen. Cargill voldoet aan de wettelijke, in de vergunning opgenomen normen, maar heeft onder druk nader onderzoek gedaan. Het onderzoek richt zich op de ervaren hinder en melders zijn hiervoor benaderd. In oktober 2025 is op de Omgevingsdag een gesprek gevoerd met de omwonenden van Cargill. Door DCMR is een brief in samenspraak met de provincie Zeeland opgesteld voor de veelmelders om terugkoppeling te geven over de uitgevoerde acties en de (on)mogelijkheden wat betreft toezicht en handhaving te schetsen.

Met de aangekondigde sluiting van bepaalde activiteiten is de verwachting dat het geluidsniveau aanzienlijk minder zal worden richting omwonenden – begin 2026 zal hier meer bekend over worden.

6. Omgevingsveiligheid:

Beperken van risico's met gevaarlijke stoffen

Subdoel 5
Het zoveel mogelijk beperken van risico's die verbonden zijn aan de opslag, productie, bewerking en het transport van gevaarlijke stoffen.

Target 5.1
Bedrijven werken volgens de laatste veiligheidsstandaarden en SEVESO-bedrijven hebben een goed functionerend veiligheidsbeheersysteem

Acties/inspanningen/instrumenten	Status
Inspectie en handhaving veiligheidsbeheersysteem Actie: Toetsen van VBS, QRA en veiligheidsrapporten Repressief toezicht, Actualisatietoets vergunningen n.a.v. PGS-richtlijnen	
Aandacht bij inspectie voor veiligheidscultuur Actie: Onderzoeken naar veiligheidscultuur bedrijven	
Actuele veiligheidsstandaarden communiceren met bedrijven Actie: Repressief toezicht	
Voorgesprek veiligheidscultuur Actie: Voorgesprek op vrijwillige meting veiligheidsperceptie (MVP)	
Target 5.2 In alle omgevingsplannen zijn, wanneer sprake is van activiteiten met gevaarlijke stoffen, de kaders voor het ruimtegebruik geborgd op basis van plaatsgebonden risico, aandachtsgebieden en voorschriftgebieden	
Target 5.3 Actuele en relevante informatie over omgevingsveiligheid is raadpleegbaar in REV en Atlas Leefomgeving	
Target 5.4 Voor vervoer van gevaarlijke stoffen wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van buisleidingen	

N.v.t. = DCMR voorziet hierin via het register externe veiligheid (REV).

6.1 | INSPECTIE OP VEILIGHEIDSNORMEN

Veiligheidscultuur
Veiligheidscultuur gaat over het veiligheidsbewustzijn en het beheersen van het gedrag van medewerkers om incidenten te voorkomen. Daarom voert DCMR in een cyclus van 5 jaar bij alle bedrijven een inspectie uit op de veiligheidscultuur. In 2025 is ICL-IP Terneuzen geïnspecteerd.

Techniek en systemen zijn belangrijk, maar gedrag en keuzes van medewerkers bepalen in hoge mate de veiligheid binnen bedrijven. Een goede beoordeling van de veiligheidscultuur is daarom noodzakelijk maar wordt nog niet standaard toegepast. De Meting Veiligheidsperceptie (MVP) helpt hierbij. Het MVP geeft bedrijven inzicht in hoe medewerkers veiligheid ervaren. De beoordeling van de veiligheidscultuur vindt plaats door interviews met vertegenwoordigers van het management, het middenmanagement en de werkvloer. Op basis van de interviews wordt een beoordeling gegeven voor de elementen leiderschap, empowerment en betrokkenheid van medewerkers, communicatie en zelflerende organisatie. Ook wordt beoordeeld of het bedrijf in een startende, een uitvoerende of een evaluerende fase zit.

De eerste ervaringen zijn positief: bedrijven voeren gesprekken over de uitkomsten en zetten stappen voor verbetering. De MVP is vrijwillig, maar door de ontwikkeling samen met bedrijven, wetenschappers en een pilotbedrijf heeft het instrument een neutraal en betrouwbaar karakter. Dit vergroot het draagvlak. In 2025 voerden DCMR bij Dow in Terneuzen een veiligheidscultuurscan uit. Dit bedrijf bevond zich in de evaluerende fase. Wat betekent dat het veiligheidsbewustzijn en veilig gedrag binnen de gehele organisatie is geïntegreerd. Het ontwikkelpotentieel bij dit bedrijf lag vooral in de horizontale communicatie tussen verschillende afdelingen.

DCMR verwacht dat dit andere Zeeuwse bedrijven stimuleert om deel te nemen.

Toetsen Veiligheidsbeheersysteem (VBS), veiligheidsrapporten/QRA's
Tijdens de Seveso controles worden als onderdeel van het landelijk afgestemde toezicht programma standaard het veiligheidsbeheerssysteem, de QRA en de veiligheidsrapporten gecontroleerd en getoetst. Indien sprake is van specifieke maatregelen door bedrijven dan worden QRA extra getoetst door de veiligheidsexperts van DCMR. In 2025 zijn 4 QRA's op deze wijze getoetst. Openbare samenvattingen worden gepubliceerd op de website seveso-plus.nl.

6.2 | ACTUALISATIE VERGUNNINGEN NAAR AANLEIDING VAN PGS-RICHTLIJNEN

De volgende 7 Zeeuwse Seveso-RIE bedrijven zijn op actualiteit van PGS-richtlijnen getoetst in 2025:

- - Air Liquide Industrie B.V
 - Yara Sluiskil B.V.
 - Access World Terminals B.V.
 - Evos Terneuzen B.V.
 - Rosier Nederland B.V.
 - TPT Holding B.V.

Voor Nederlandse PGS-richtlijnen bestaat geen wettelijke termijn om te actualiseren daarom is aangesloten bij de 4 jaartermijn van Europese BBT-conclusies. Geen van die bedrijven was actueel en de vergunningen zullen worden geactualiseerd.

6.3 | BEHEER DATA REGISTER EXTERNE VEILIGHEIDSRISICO'S

DCMR houdt de data bij in het register veiligheidsrisico's.
Dit heeft ook in 2025 plaatsgevonden.

7. Bodem:

Onaanvaardbare risico's bij speedlocaties bodem zijn in 2030 gesaneerd of beheersbaar gemaakt.

Subdoel 6

In 2030 zijn alle onaanvaardbare risico's bij het huidige gebruik van de zogenaamde speedlocaties bodem gesaneerd of beheersbaar gemaakt.

Target 6.1

In 2030 zijn alle onaanvaardbare risico's bij het huidige gebruik van de zogenaamde speedlocaties bodem gesaneerd of beheersbaar gemaakt.

Acties/inspanningen/instrumenten

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Actie: Nul- en eindsituaties vastleggen DCMR zorgt dat sanering plaatsvindt

Status

7.1 | OVERDRACHT BODEMTAKEN RUD ZEELAND -DCMR 2025

Het milieucompartiment bodem speelt een cruciale rol binnen Milieu vergunningverlening en -toezicht op de Zeeuwse Seveso-RIE bedrijven. Het jaar 2025 heeft in het teken gestaan van de overdracht van de Wabo en Wbb (Wet Bodembescherming) adviestaken van de RUD Zeeland naar DCMR. Sinds januari 2025 voert DCMR de volledige Wabo adviestaak Bodem uit. Sinds april 2025 is de Wet Bodembescherming (Wbb) taak overgenomen.

Er is in 2025 veel geïnvesteerd in het op orde krijgen van dossiers en systemen die door de RUD Zeeland zijn overgedragen. Dat bleek veel werk. DCMR werkt hard aan het optimaliseren van de informatiepositie. Deze is cruciaal voor acceptabele doorlooptijden van vergunningen en besluiten.

Om de situatie in beeld te brengen is in 2025 een assessment uitgevoerd bij 5 Zeeuwse bedrijven. In 2025 heeft DCMR ingezet op het verkrijgen van een volledig en accuraat beeld van de bodemsituatie bij de bedrijven en het verbeteren van hun meldingsgedrag. Ambtelijke afstemming heeft plaatsgevonden om extra middelen beschikbaar te stellen voor 2025 en 2026. Onderzocht wordt op welke wijze en in welke omvang de bodemtaak structureel kan worden gefinancierd. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

7.2 | BODEM ADVIEZEN

Er zijn meer adviezen Bodem in 2025 aangevraagd dan verwacht. Deze trend ziet DCMR ook bij de Seveso RIE bedrijven in Zeeland en de verwachting is dat deze trend zich in 2026 voortzet. Kwalitatief goede handhaving heeft positief effect op het meldgedrag van incidenten bij bedrijven.

DCMR wijst bedrijven consequent op meldingsplichtige activiteiten bodem, waarbij de bedrijven bevestigen dat in het verleden niet altijd is gemeld. Hierdoor is bij een aantal bedrijven in het verleden de nulsituatie bodem niet of versnipperd vastgelegd. Dit betekent extra werk bij het beoordelen van nulsituatie verzoeken, o.a. in het kader van revisievergunningen. Het bedrijf moet immers dan aantonen dat binnen het gehele terrein de nulsituatie is vastgelegd ter plaatse van alle bodembedreigende activiteiten. De DCMR ziet hierop strikt toe, omdat niet vastgelegde nulsituaties een bestuurlijk risico vormen vanwege het ontbreken van een uitgangskader voor saneringsverplichtingen in de toekomst.

Een voorbeeld is de opslag van fosforslakken op het voormalige Thermphos terrein, die niet meer voldoet aan de eisen van de vergunning. In december is een aanschrijving gedaan om te zorgen dat deze opslag wordt beëindigd.

In 2025 is tot slot veel tijd besteed aan grote vergunningplichtige projecten, zoals bijvoorbeeld Veste in verband met de energietransitie, en Rosier met de volledige sloop en bouw van de infrastructuur op het terrein.

Hierdoor lopen er meerdere vergunningsaanvragen parallel met elkaar die allemaal verschillende prioriteit hebben. Het uitleggen aan welke eisen en procedures voor bodem de bedrijven moeten voldoen kostte in 2025 extra tijd.

7.3 | WBB TAAK

Voor Wbb-advies en -toezicht geldt dat het meldingsgedrag van de bedrijven bepalend is voor de inzet. Het meldingsgedrag en het in kaart brengen van de bodemsituatie bij de bedrijven in Nazca (geautomatiseerd systeem bodeminformatie) en op het terrein vergt veel aandacht. Er is geen goed beeld bij de situatie en milieuhygiënische en bestuurlijke gevolgen hiervan. Ook het meldgedrag van de bedrijven en het toezicht en advies moet op het gewenste kwalitatieve niveau gebracht worden.

Het blijkt dat bedrijven in het verleden niet alles hebben gemeld. Voor meldingen die wel zijn gedaan zijn niet alle bodemrapporten beoordeeld. Bedrijven hebben meer bodeminformatie dan aanwezig in Nazca. Ontbrekende rapporten zijn opgevraagd en worden alsnog geregistreerd in Nazca Zeeland.

Het op orde krijgen van het vaak onvolledige en deels versnipperde beeld van de bodemsituatie in Nazca, het inzetten op het meldgedrag van de bedrijven en vanuit zowel Toezicht als Advies vertrouwd raken met de bodemsituatie bij de bedrijven is nodig is om de volledige taak op voldoende kwalitatief niveau uit te voeren en de milieuhygiënische en daarmee potentieel bestuurlijke risico's af te dekken

8. Water:

Verbeteren van de waterkwaliteit door reguleren indirecte lozingen

Subdoel 7

Verbeteren van waterkwaliteit door reguleren indirecte lozingen

Target 7.1

Verbeteren van waterkwaliteit door reguleren indirecte lozingen

Acties/inspanningen/instrumenten

Controlemetingen indirecte lozingen

Actie: Inventarisatie KRW normen in vergunningen, 2 praktijkpilots analyse op KRW-probleemstoffen, Actualisatie vergunningen met overschrijding KRW, Eén of twee- maandelijks controlemetingen, Beheer datasysteem monsternamen

Toezicht en handhaving op het morsen van plastic korrels

Actie: Gezamenlijke aanpak DCMR, RUD Zeeland, RWS, WS en gemeenten

Bij inspecties aandacht voor bedrijfscultuur om morsen van plastic korrels te voorkomen

Actie: Gezamenlijke aanpak DCMR, RUD Zeeland, RWS, WS en gemeenten

Omgevingsdiensten krijgen de opdracht om op basis van een risicoanalyse de toezichtplannen te optimaliseren

Actie: Beheer van emissieregister Toets van EPRT op werkelijke emissies, Optimaliseren van toezicht

Status

8.1 | INVENTARISATIE EN PRAKTIJKPILOTS OP ACTUALITEIT VERGUNNING TEN AAN ZIEN VAN KADERRICHTLIJN WATER (KRW)

Deze inventarisatie is uitgevoerd in 2025 en er is een complete rapportage beschikbaar en einde van het jaar verstuurd naar de provincie. Voor de complete rapportage met hierin de resultaten, conclusies en aanbevelingen wordt verwezen naar dit rapport. Het resultaat van de inventarisatie is:

→ Een aantal bedrijven loost indirect op een bedrijfsriool van een ander bedrijf waarna het afvalwater wordt (na)behandeld in een eigen afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) (van Dow, of van Evides). Een aantal bedrijven zuivert het bedrijfsafvalwater (voor) in haar eigen AWZI voordat het indirect wordt geloosd. Drie bedrijven lozen op de effluentleiding van een gemeentelijke riolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI).

→ In de bestudeerde vergunningen en vergunningaanvragen worden nauwelijks tot geen KRW-probleemstoffen genoemd. De wel genoemde KRW-probleemstoffen zijn al opgenomen in de lozingsvoorschriften. Ondanks het feit dat er bij sommige bedrijven sprake is van grote aantallen grond- en hulpstoffen komen daar vrijwel geen KRW-probleemstoffen in voor.

8.2 | EÉN OF TWEEMAANDELIJKSE CONTROLEMETINGEN

Bij de bedrijven in Zeeland worden controlemetingen uitgevoerd bij 8 bedrijven waar indirecte lozingen plaatsvinden. Bij 8 bedrijven worden 5 maal per jaar monsters genomen van de indirecte lozingen en gecontroleerd op de vergunningvoorschriften. Randvoorwaarde is dat op moment van de controle een lozing heeft plaatsgevonden en voldoende water aanwezig is voor het nemen van een steek- of etmaalmonster. Er kunnen dus monsternames zijn uitgevallen of niet op alle parameters geanalyseerd. Dit komt omdat de controles onaangekondigd zijn en DCMR niet op voorhand weet of de gewenste monsters genomen kunnen worden.

Overall beeld is dat er weinig overschrijdingen zijn geconstateerd. De overtredingen die wel zijn geconstateerd hebben betrekking op temperatuur, zuurtegraad en specifieke stofnormen. Voor een aantal overtredingen zijn interventies overeenkomstig de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) uitgevoerd. De overtredingen hebben betrekking op temperatuur, zuurtegraad en specifieke stofnormen. Het complete overzicht: Uitgevoerde bemonsteringen Seveso Zeeland 2025, is verstuurd naar Zeeland.

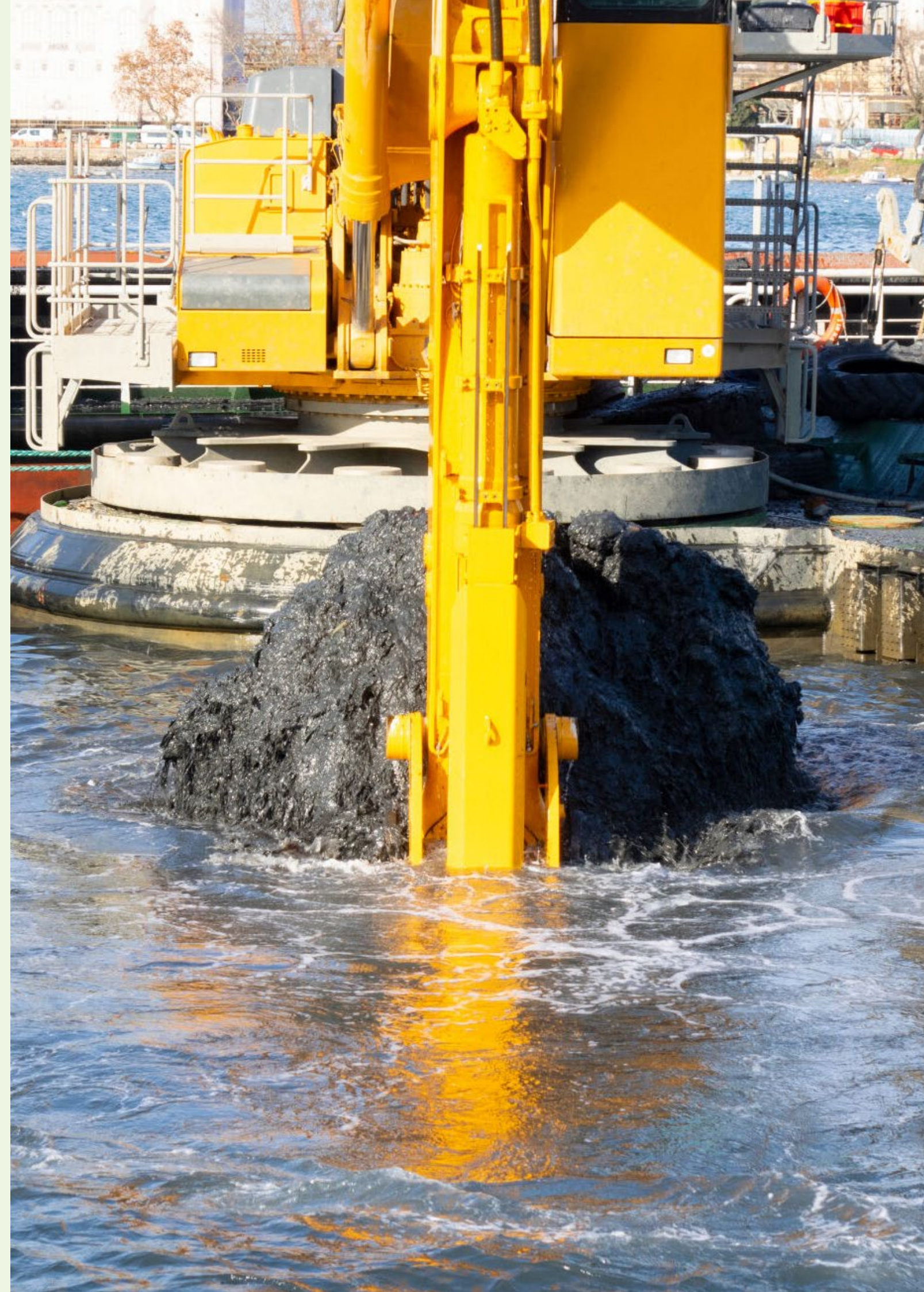
8.3 | BEHEER DATASYSTEEM MONSTERNAMES, EMISSIEREGISTER VERGUNDE NORMEN

De resultaten van de monsternames worden in een datasysteem vastgelegd; de vergunde normen staan ook in de database. Het emissieregister wordt nog gecomplementeerd. De resultaten van de monsternames zijn gedeeld met Zeeland.

Optimaliseren van toezicht

Naar aanleiding van de monsternames wordt elk jaar opnieuw afgewogen met de provincie Zeeland hoe vaak en op welke parameters moet worden geanalyseerd. Dit om zo effectief en efficiënt om te gaan met de beperkte beschikbare middelen.

Tijdens inspecties is controle op plastic korrels niet specifiek meegenomen in de checklist maar wordt tijdens inspecties wel gelet op eventuele morsingen van korrels tijdens rondgang over het terrein. Er zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Gezamenlijke aanpak DCMR, RUD Zeeland, Rijkswaterstaat, Waterschap Scheldestromen en de gemeenten heeft daarom beperkt plaatsgevonden.

9. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS):

Beperken van (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen in het milieu

Subdoel 9
voorkomen van
(potentieel) Zeer
Zorgwekkende Stoffen
(p)ZZS in het milieu

Target 9.1
Bij nieuwe activiteiten met (p)ZZS wordt de emissie geminimaliseerd en bij uitbreiding van bestaande activiteiten blijft de emissie op ten hoogste het bestaande vergunde niveau (standstill).

Target 9.2
Bestaande emissies van (p)ZZS worden voorkomen of geminimaliseerd.

Acties/inspanningen/instrumenten

Vergunningverlening aan de hand van BBT en minimalisatie
Actie: Beoordelen van vermijdings en reductieprogramma (VRP), Zekere maatregelen opnemen in vergunningen.

Toezicht en handhaving op (geactualiseerde) vergunningen
Actie: Toezicht op ZZS

Maatwerkvoorschriften als emissies maximaal toelaatbaar risico overschrijden
Actie: Maatwerkvoorschriften

Vergunningverlening met minimalisatieverplichting, ook voor potentieel ZZS
Actie: Beoordelen van vermijdings en reductieprogramma (VRP)

Actuele vergunningen aan de hand van vermijdings- en reductieprogramma
Actie: Beoordelen van vermijdings en reductieprogramma (VRP)

Toezicht en handhaving op (geactualiseerde) vergunningen
Actie: Toezicht op ZZS

Status

NB In geen enkel geval worden MTR normen overschreden.

9.1 | BEOORDELEN VAN VERMIJDINGS-EN REDUCTIEPROGRAMMA (VRP)

DCMR voerde in 2025 een project uit om bij de Zeeuwse Seveso RIE bedrijven te inventariseren wat de emissies zijn van Zeer Zorgwekkende stoffen (ZZS) en potentiële Zeer Zorgwekkende Stoffen (pZZS) en hoe de bedrijven deze gaan minimaliseren zoals vastgelegd in het zogenaamde vermijdings- en reductieprogramma. Hierbij gaat het om de emissies naar de lucht en indirecte lozingen naar het afvalwater van in totaal 27 Zeeuwse Seveso RIE bedrijven.

Een groot deel van de Zeeuwse bedrijven hebben inmiddels de benodigde informatie aangeleverd of gaan dat in 2026 aanleveren.

→ UITGELICHT | INDAVER

Uit metingen is gebleken dat het afvalwater bij Indaver ZZS bevat. Indaver heeft een proef uitgevoerd met een Reversed Osmose (RO) installatie in combinatie met actief kool om het afvalwater verontreinigd met onder andere (p)ZZS (waaronder PFAS) te zuiveren. Vanwege de goede resultaten van de proef is Indaver gestart met de proef op 'full scale' uit te voeren, om vervolgens de installatie definitief in bedrijf te kunnen nemen. Voor deze proef met de RO-installatie is in december 2023 een definitieve Wabo-aanvraag ingediend. In de aangevraagde RO-installatie ontstaan twee waterstromen: een concentraatstroom (concentraat met een sterk geconcentreerde hoeveelheid aan (p)ZZS en opgeloste zouten) en een permeaatstroom (permeaat). Het vernietigen van de geconcentreerde (p)ZZS zal extern plaatsvinden bij een erkende verwerker. De permeaatstroom betreft een schoonwaterstroom en wordt grotendeels hergebruikt als proceswater. De waterstroom die overblijft van de RO-installatie en het schoon hemelwater worden via de actief koolinstallatie rechtstreeks geloosd op het oppervlaktewater, welk onder het bevoegd gezag van de waterkwaliteitsbeheerder (Rijkswaterstaat) valt.

Voor 2025 zijn de actualisaties de vergunningvoorschriften van (p)ZZS Arkema en Stepan gepland. De aanpassing van de vergunning van Arkema is in verband met veel vraag naar (nieuwe) vergunningen in 2025 niet opgestart. De actualisatie van de vergunning van Stepan is inmiddels in een afrondende fase.

Bij nieuwe initiatieven, waarvoor een vergunningprocedure (oprichting) loopt worden (p) ZZS-emissies direct meegenomen: dit geldt voor Air Products, Imperial Chemical Transport en LBC Tank Terminals.

9.2 | ZEKERE MAATREGELEN OPNEMEN IN DE VERGUNNING

Stepan Netherlands B.V.: Bij Stepan zijn maatregelen met betrekking tot de emissie van 1,4-dioxaan naar water en lucht in de vergunning vastgelegd. Het betreft onder meer een inverstering in een TOX-installatie met aanzienlijke reducties tot gevolg.

9.3 | BEHEER EMISSIEREGISTER

Eind 2025 is een start gemaakt met de inhaalslag voor het invoeren van gegevens in het installatie- en emissieregister. In de loop van 2026 zal de aangeleverde input op volledigheid worden gecontroleerd.

9.4 | PFAS IN VERGUNNINGEN

Er zijn geen vergunningen met betrekking tot PFAS verleend. Eén ontwerpbesluit (Indaver) is in 2025 afgerond maar deze is vanwege de coördinatieregeling met RWS nog niet gepubliceerd. De publicatie is afhankelijk van de beschikbaarheid van vergunning.

9.5 | TOEZICHT OP POTENTIËLE ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN (PZZS)

Er is een toenemende bewustwording over pZZS bij provinciale bedrijven, mede door de integratie van dit onderwerp in toezichtactiviteiten. DCMR heeft meer inzicht gekregen in de grootste pZZS-bronnen voor luchtuitstoot, voornamelijk diffuse emissies uit opslagtanks. Binnen het provinciale toezicht blijft handhaving op pZZS een uitdaging door complexe regelgeving en wijzigingen door de Omgevingswet. Besluiten van DCMR worden regelmatig aangevochten door bedrijven.

Als onderdeel van het gezamenlijke toezichtarrangement controleerde DCMR met de Inspectie Leefomgeving en Transport op PFAS-houdend blusschuim bij bedrijven met een eigen blusinstallatie. Dit schuim moet worden vervangen door een voor mens en milieu minder schadelijke variant.

In naastgelegen tabel is weergegeven welke branche inspecties zijn uitgevoerd specifiek op het thema ZZS. Hierbij zijn geen overtredingen geconstateerd.

Figuur 9.1 | Inspecties per branche

Branche	Zeeland Checklist / overtredingen
Chemie	3 / 0
T00	1 / 0
Raffinaderij	0 / 0

9.6 | WETTELIJKE KADERS

Het huidige landelijke beleid voor (potentieel) Zeer Zorgwekkende Stoffen schiet te kort. Dit belemmert een effectieve aanpak van risico's.

Adviezen van het RIVM en de Onderzoekraad voor de Veiligheid bevestigen deze knelpunten. Toch blijft DCMR-maatregelen nemen. In vergunningen worden verplichtingen voor inventarisatie, minimalisatie en rapportage, gebaseerd op het voorzorgsbeginsel. Rechterlijke uitspraken laten echter zien dat een stevige onderbouwing noodzakelijk is. Samen met de seveso 6 OD's en IPO heeft DCMR in 2025 bij het ministerie van IenW gepleit voor duidelijke wettelijke mogelijkheden om uitstoot te beperken. De aanpak volgt vier pijlers:

1. Kennisontwikkeling

actuele kennis over eigenschappen, emissies en effecten van (p) ZZS, toepasbaar in VTH.
2. Data en monitoring

opzetten van effectieve monitoring voor naleving en handhaving.
3. Beleidsbeïnvloeding

actief pleiten voor aanscherping van wetgeving en toepassing van het voorzorgsbeginsel.
4. Samenwerking

bundelen van expertise met RIVM, ILenT en omgevingsdiensten.

Concreet neemt DCMR actief deel aan verschillende landelijke werktafels waarin samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt gesproken over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het ZZS-beleid. Deze overleggen hebben onder andere geleid tot een concept-handreiking voor bedrijven. Deze handreiking helpt bedrijven bij het opstellen van een vermijdings- en minimalisatieprogramma. In dit programma moet een bedrijf inzichtelijk maken op welke manieren wordt onderzocht hoe ZZS worden gebruikt of aanwezig zijn, en hoe de uitstoot daarvan naar het milieu wordt geminimaliseerd. De verwachting is dat deze handreiking in 2026 wordt vastgesteld.

Daarnaast is binnen de werktafels ingezet op het verder concretiseren en praktischer toepasbaar maken van het voorzorgsbeginsel in de uitvoeringspraktijk.

In 2025 is een pilot uitgevoerd waarin, met behulp van een AI-gedreven analysetool, controlelijsten en bedrijfsdocumenten konden worden gescand op de mogelijke aanwezigheid van ZZS. Deze aanpak kansen voor verdere versterking van het toezicht in de komende jaren. De resultaten van deze pilot worden in de loop van 2026 verwacht.

10. Energie & Klimaat:

Verminderen van CO₂-uitstoot

Subdoel 10

De CO₂-uitstoot bij bedrijven in Zeeland is met 55% afgenomen in 2030 t.o.v. 1990

Target 10.1
Reductie CO₂-uitstoot bij bedrijven door energiebesparing

Acties/inspanningen/instrumenten

In alle vergunningen zijn de energiebesparende en CO₂-reducerende maatregelen geactualiseerd

Actie: Bijdragen aan uitvoerbare nieuwe regelgeving wet circulaire economie en energietransitie doorontwikkeling BBT

Vanaf 2023 controle bedrijven op maatregelen energiebesparing of plannen daartoe

Actie: Toezicht op energiebesparingsonderzoek

Bij vergunningverlening en toezicht worden de mogelijkheden van duurzame energie met de bedrijven besproken en in de considerans opgenomen ('pas toe of leg uit')

Actie: Bijdragen aan uitvoerbare nieuwe regelgeving wet circulaire economie en energietransitie doorontwikkeling BBT, Actieve kennisontwikkeling en samenwerking intern en extern

OD's vroegtijdig betrekken bij initiatieven zodat milieu impact meegenomen wordt (alle provinciale opgaven en programma's)

Actie: Initiëren landelijk Platform Nieuwe Energiedragers

Status

NB DCMR is op verzoek beschikbaar voor het leveren van bijdragen aan provinciale opgaven en programma's.

10.1 | ALGEMEEN

De energietransitie is noodzakelijk omdat de inzet van fossiele brandstoffen tot uitstoot van CO₂ leidt en de klimaatopwarming versterkt.

Level playing field en normstelling

Voor duurzame energieprojecten is behoefte aan uniforme nationale normen, zodat bedrijven onder gelijke voorwaarden opereren. Via samenwerking met andere overheden en omgevingsdiensten draagt DCMR hieraan bij. Binnen DCMR wordt in multidisciplinaire teams gewerkt aan kennisopbouw en afstemming. In 2025 leverde DCMR een bijdrage aan normen voor de opslag van ammoniak en lithiumionbatterijen.

10.2 | VERGUNNINGVERLENING

In de afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van energietransitie, waarbij verschillende successen zijn behaald die bijdragen aan een duurzamere toekomst. Er zijn vergunningprocedures uitgevoerd voor nieuwe energiedragers zoals ammoniak en waterstof op basis van elektrolyse. Hoewel de realisatie van deze projecten soms meer tijd kost dan oorspronkelijk gedacht, vormen ze een belangrijke stap in de goede richting.

Een voorbeeld is het bedrijf LBC terminals. Evolution is een project van LBC in het industriegebied bij Vlissingen voor de bouw van een terminal voor nieuwe energiedragers: ammoniak, methanol en biodiesel. DCMR heeft voor dit project het MER-traject begeleid. De Commissie MER heeft een uitgebreid advies opgeleverd in dit MER-traject, en LBC is in de afrondende fase van het opleveren van de benodigde informatie. Formeel dient het MER-traject afgerond te zijn voordat de ontwerpbeschikking voor de vergunning gepubliceerd wordt, maar DCMR en LBC zijn vast aan het werk gegaan met het voorbereiden van de ontwerpbeschikking. De vergunningseisen voor de ammoniakopslag zijn volledig in lijn met de nieuwe aangescherpte PGS12-richtlijn. De verwachting is dat zowel het MER-traject als de ontwerpbeschikking in het eerste trimester van 2026 afgerond kunnen worden.

10.3 | TOEZICHT

Het Europese emissiehandelssysteem (ETS) stimuleert kostenefficiënte CO₂ reductie. De ETS Besparingstoets Processen en Installaties helpt te bepalen of ETS plichtige bedrijven alle redelijkerwijs haalbare energiebesparingsmaatregelen toepassen. De toets is complex. In 2025 deed DCMR ervaring op met de toepassing ervan binnen VTH-processen en controle op de genomen maatregelen.

10.4 | KENNISONTWIKKELING

DCMR blijft investeren in kennisopbouw over nieuwe richtlijnen en veiligheidsaspecten van energieprojecten. Dit gebeurt vanuit het programma Energietransitie en Circulaire Ecnomie (ET/CE), waarin de wensen van Provincie Zeeland zijn meegenomen. Daarnaast zoekt DCMR actief samenwerking met het Rijk, andere provincies, gemeenten en veiligheidsregio's rond de veiligheid van nieuwe energiedragers. Kennis wordt zoveel mogelijk geborgd door inzet multidisciplinaire teams. DCMR heeft een landelijk Platform Nieuwe Energiedragers opgericht.

Op het gebied van energietransitie heeft DCMR deelgenomen aan de landelijke stakeholders-bijeenkomsten en input geleverd over de risico's van verschillende energiedragers, zoals waterstof en waterstofdragers.

DCMR heeft vanuit zijn rol in de klankbordgroep van de milieuverkenning waterstofdragers voor de Provincie Zeeland relevante kennis en advies ingebracht rond de procedures met nieuwe waterstofdragers en de risico's ervan ingebracht. Deze milieuverkenning is opgeleverd in 2025 en draagt bij aan de visievorming rond dit thema in de Provincie Zeeland.

10.5 | ETS BESPARINGSTOETS

Het werken aan de kennisontwikkeling met betrekking tot de ETS (Seveso RIE) bedrijven op het gebied van energiebesparing is een doorlopende actie. Vanwege de complexiteit en soort organisatie van deze bedrijven is een toezicht methodiek ontwikkeld. Hierbij wordt niet uitsluitend gekeken naar fysieke maatregelen, maar ook de borging van deze energiebesparende maatregelen, de informatie- en onderzoekplicht en het doorvoeren van doelmatig beheer en onderhoud binnen de organisatie. Voor ETS bedrijven is het toezicht op de energiebesparende maatregelen nieuw, omdat deze maatregelen eerder niet van toepassing waren. Voor het toezicht op deze bedrijven is een landelijk level playing field belangrijk. Hierdoor wordt zowel het proces rondom de energiebesparingsplannen als het toezicht landelijk afgestemd via ODNL. Daarmee zorgen we niet alleen voor kennisdeling, maar ook voor uniformiteit. DCMR heeft hierin een trekkende rol. De financiering van het energietoezicht voor de Seveso RIE bedrijven in Zeeland komt uitsluitend vanuit de Spuk-regeling. Het is cruciaal om kennis door te ontwikkelen over de besparingstoets voor bedrijven die onder het EU Emissions Trading System (ETS) vallen, om hun energie-efficiëntie te verbeteren. Hierop wordt ook in 2026 ingezet door het team toezicht energiebesparing.

10.6 | KENNISONTWIKKELING NIEUWE ENERGIEDRAGER EN CIRCULARITEIT

Voor nieuwe energiedragers moeten Best Beschikbare Technieken (BBT) worden vastgesteld. Dit vraagt om kennis en samenwerking. Dit heeft o.a. geleid tot een uniform kader voor groene waterstof electrolyzers. Via het programma ET/CE draagt DCMR ook actief bij aan standaarden voor het Circulair Materialenplan.

10.7 | BIJDRAGE AAN NIEUWE REGELGEVING

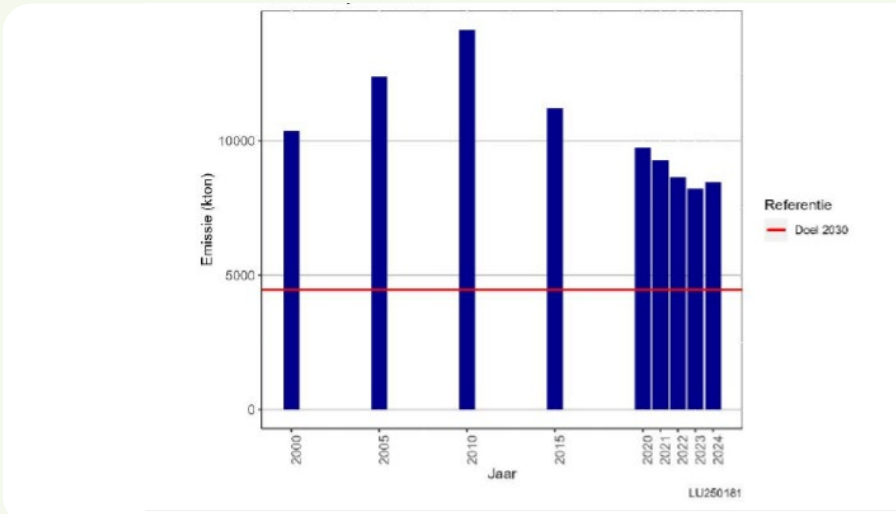
Veiligheidsstandaarden nieuwe energiedragers

Heldere veiligheidsstandaarden zijn essentieel om risico's van nieuwe energiedragers te beperken. Standaarden zoals de PGS reeks, zijn in voortdurende ontwikkeling. DCMR leverde in 2025 een belangrijke bijdrage aan de nieuwe PGS 12 voor grootschalige ammoniakopslag. Bovendien heeft de publicatie van de kabinetsvisie op waterstofdragers, waaraan DCMR actief heeft bijgedragen, geleid tot intensieve samenwerking met verschillende overheidsinstanties en regio's.

In 2026 werkt DCMR verder aan uniforme normen (PGS 37-2) voor de opslag van lithiumion-batterijen reeks, zijn in voortdurende ontwikkeling.

10.8 | UITSTOOT RELEVANTE BROEIKASGASSEN Kooldioxide (CO₂)

Figuur 10.1 | De CO₂-uitstoot van de industrie in Zeeland van 2000-2024

De uitstoot van CO₂ door de industrie (incl. energiesector) in Zeeland is tussen 2000 en 2010 gestegen en sindsdien gedaald. In 2024 bedraagt die 8,5 Mton CO₂.

De Provincie Zeeland hanteert voor de bedrijven het doel dat de uitstoot in 2030 minimaal 55% lager is dan die in 1990. In 1990 bedroeg de uitstoot 9,9 Mton, dus mag die in 2030 maximaal 4,5 Mton zijn.

Dat betekent dat, met een uitstoot van 8,5 Mton in 2024, er nog een reductie van minimaal 4 Mton nodig is om het doel in 2030 te halen. De uitstoot van de Zeeuwse bedrijven in 2024 is 3% hoger dan in 2023. De uitstoot komt voornamelijk van vier bedrijven; zie tabel. Samen zorgen die voor 95% van de uitstoot. De CO₂-uitstoot van de totale Zeeuwse industrie bedraagt 13% van de Nederlandse industrie (inclusief elektriciteitssector) en 7% van de totale Nederlandse CO₂-uitstoot in 2024.

Figuur 10.2 | De CO2-uitstoot van de industrie in Zeeland van 2000-2024

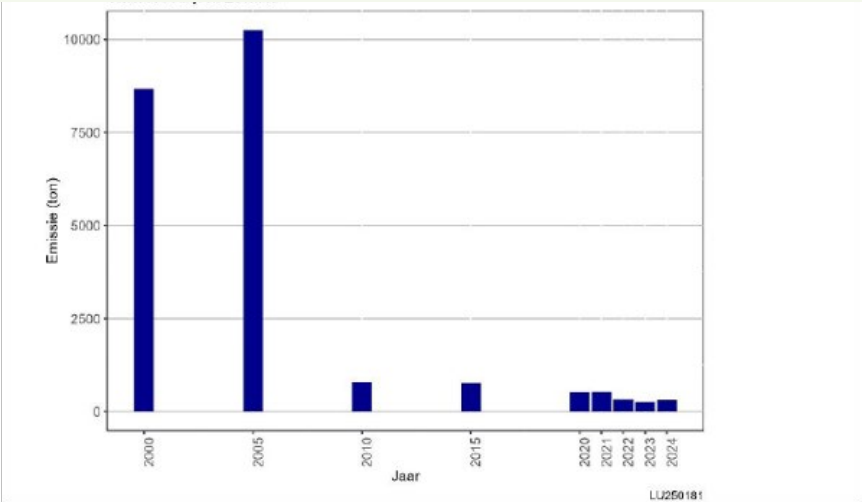
Bedrijf	Uitstoot (kton)
Dow Benelux BV	3.303
Yara Sluiskil BV (Hoek)	2.218
Zeeland Refinery	1.526
Sloe Centrale BV (Vlissingen)	1.027
Totaal bedrijven Zeeland	8.470

Opvallende verschillen met voorgaande jaren

Bij Dow zijn in 2023 twee fabrieken op het terrein gesloten. Daardoor is er minder productie geweest en daalde de uitstoot met 8%. In 2024 nam de uitstoot met 3% toe. Bij Yara is de uitstoot met 13% gestegen. Die stijging is het gevolg van een hogere NH3-productie, na een jaar van herstel van de marktsituatie. De uitstoot van Zeeland Refinery (ZR) is met 4% toegenomen in 2024. In 2023 waren er meer onderhoudstops waardoor de uitstoot op een wat lager niveau was. Bij de Sloe Centrale is de elektriciteitsproductie afgenomen waardoor de uitstoot met 14% is gedaald. Dit past in het landelijke beeld waarbij de fossiele elektriciteitsproductie afneemt en de duurzame productie, door onder meer zon en wind, groeit.

Distikstofoxide

Figuur 10.3 | De N2O-uitstoot van de industrie in Zeeland van 2000-2024

De uitstoot van N2O (Lachgas) is tussen 2005 en 2010 met meer dan 90% gedaald en sindsdien geleidelijk verder afgenomen. De uitstoot van N2O in 2024 komt grotendeels (81%) op het conto van Yara. De totale uitstoot is met 20% toegenomen van 255 ton in 2023 naar 306 ton in 2024. De uitstoot van 306 ton Lachgas komt overeen met 78 kton CO2-eq. Dat is bijna 1% van de uitstoot van CO2 in 2024 (8.470 kton) en daarmee dus relatief beperkt. YARA Sluiskil BV is met 249 ton uitstoot van lachgas in 2024 de grootste emittent in Zeeland (op een totaal uitstoot van 306 ton).

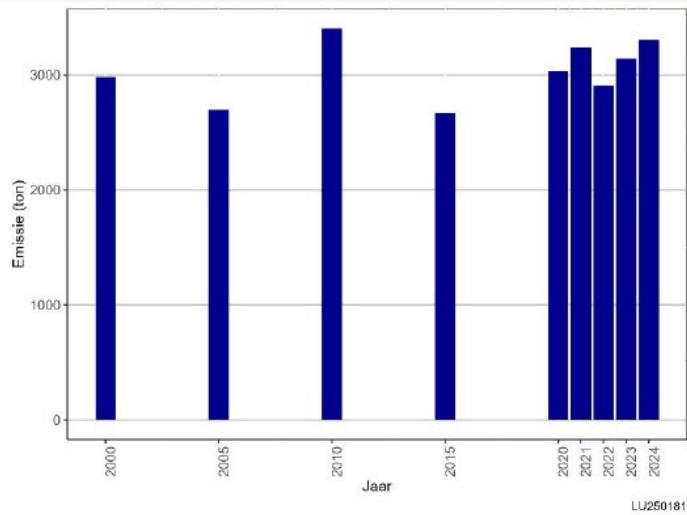
Opvallende verschillen met voorgaande jaren

De methaanuitstoot in 2024 is 5% hoger dan in 2023. De uitstoot van Yara was in 2023 met 79% toegenomen door extra emissies als gevolg van start en stops van de drie ammoniak-fabrieken. In 2024 is de emissie verder toegenomen, met 7%.

De situatie in 2024 is vergelijkbaar met die van 2023 waarbij de ammoniakfabrieken vaker een opstart/stop fase hebben gehad dan voorgaande jaren. Bij Dow Benelux is de methaanuitstoot met 45% gestegen. Er is in 2024 aanmerkelijk meer gefakkeld dan in het voorgaande jaar. Dat levert een verhoogde methaanuitstoot op.

Methaan (CH4)

Figuur 10.4 | De methaanuitstoot van de industrie in Zeeland van 2020 - 2024

De uitstoot van methaan fluctueert. De uitstoot van methaan is 3.306 ton in 2024. OLAZ en Yara zijn samen verantwoordelijk voor 88% daarvan. In CO2-equivalenten is de uitstoot door de Zeeuwse bedrijven in 2024 dan 93 kton.

Maatwerk aanpak diverse bedrijven

De maatwerk aanpak verduurzaming industrie is een initiatief om de CO₂ uitstoot bij de dertig grootste industriële uitstoters versneld terug te dringen. Zeeland Refinery neemt voor Zeeland deel aan deze aanpak. Binnen DCMR zijn voor deze bedrijven casusteam's ingericht, inclusief voor Dow Chemicals Terneuzen en Yara Sluiskil vanwege hun complexiteit. Een complicerende factor is dat bestaande stikstofnormen niet goed aansluiten op de energietransitie. Dit maakt vergunningverlening soms lastig. Daarom voert DCMR actief overleg met ministeries om te komen tot normen die beter passen bij transitieprojecten

UITGELICHT | VESTA TERMINALS

In 2025 heeft DCMR gewerkt aan de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor Vesta Terminals in Vlissingen. Met deze aanvraag wil het bedrijf twee bestaande opslagtanks geschikt maken voor de opslag van ammoniak (elk met een capaciteit van 20.000 ton). Daarnaast wil Vesta Terminals een nieuwe opslagtank realiseren met een opslagcapaciteit van 50.000 ton. Ammoniak speelt een belangrijke rol in de energietransitie, omdat het een efficiënte waterstofdrager is waarmee hernieuwbare energie kan worden opgeslagen en over grote afstanden kan worden vervoerd.

Tegelijkertijd brengt opslag van ammoniak veiligheidsrisico's met zich mee. Lekkage van ammoniak kan ernstige irritatie veroorzaken aan luchtwegen, ogen en huid, en in hogere concentraties kan blootstelling levensgevaarlijk zijn.

Daarom onderzoekt DCMR zorgvuldig of de opslag op een veilige manier kan plaatsvinden. Hierbij wordt gebruikgemaakt van landelijk ontwikkelde veiligheidsnormen uit de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS 12). Voor nieuw te bouwen opslagtanks is recent een nieuwe PGS-norm vastgesteld. Voor het gebruik van bestaande opslagtanks is deze in 2025 vastgesteld. Onder andere de aanvraag van Vesta Terminals was voor de DCMR reden om deel te nemen aan de landelijke werkgroepen die een nieuwe norm voor nieuwe en bestaande ammoniakopslagtanks hebben ontwikkeld. Deze norm is inmiddels vastgesteld en toegepast op de aanvraag van Vesta Terminals.

Nadat DCMR heeft geconcludeerd dat de door Vesta Terminals voorgestelde opslag veilig kan plaatsvinden, is het ontwerp van de vergunning ter inzage gelegd. Iedereen kon in deze fase een zienswijze indienen. In een zienswijze geeft de indiener aan waarom hij of zij het (deels) oneens is met de vergunning, welke aanpassingen gewenst zijn of welke onderdelen nog onduidelijk zijn. DCMR heeft inmiddels verschillende zienswijzen ontvangen. Bij het opstellen van de definitieve vergunning worden deze reacties zorgvuldig meegewogen.

11. Circulaire Economie & Afval:

Duurzaam grondstoffengebruik

Subdoel 11

De helft van de grondstoffen, die in Zeeland worden gebruikt, is in 2030 hernieuwbaar of al eerder gebruikt

Acties/inspanningen/instrumenten

Target 11.2

Reductie grondstoffengebruik door VTH-instrumentarium

VTH inzetten om bestaande wet- en regelgeving te benutten t.b.v. CE

Actie: Pilot grondstof efficiëntie in vergunning (PM), Bijdrage aan uitvoerbare wet circulaire economie

Bij vergunningen en meldingen BBT toepassen en R-ladder nastreven

Actie: Pilot grondstof efficiëntie in vergunning (PM)

Experimenteer-, innovatie- en proefnemingbepalingen in de vergunning opnemen

Actie: Bijdrage aan uitvoerbare wet circulaire economie

Status

PM = mogelijk op basis van een additionele opdracht tot deelname aan de pilot grondstof efficiëntie.

11.1 | GRONDSTOFFENGEBRUIK REDUCEREN

DCMR heeft een pilot gestart voor het opnemen van voorschriften op circulariteit in vergunningen, met een focus op grondstoffenefficiëntie. Er is kennisatelier ingericht dat andere OD's zal betrekken om te beoordelen hoe binnengekomen rapporten moeten worden geëvalueerd. Dit helpt bij het ontwikkelen van de benodigde expertise om de nieuwe voorschriften effectief te kunnen beoordelen.

11.2 | BIJDRAGEN AAN UITVOERBARE NIEUWE REGELGEVING WET CIRCULAIRE ECONOMIE

Er zijn consultaties over de nieuwe wet op circulaire economie en het Klimaatakkoord. Deze consultaties zijn belangrijk om ervoor te zorgen dat de nieuwe wetgeving praktisch en zinvol is. Er zijn hoofdlijnen en Kamerbesprekingen over deze onderwerpen. De nieuwe wetgeving wordt verder uitgewerkt en zou in theorie in 2027 van kracht kunnen worden. Het uitvoeringsbeleid moet worden opgezet door lenW.

Er is een team dat zich bezighoudt met afval en circulaire economie, waarbij DCMR als programmaleider fungeert. Dit team behandelt vragen over de einde-afvalstatus en andere gerelateerde kwesties.

Het team werkt aan het opstellen van beleid en het vinden van samenwerkingsmogelijkheden. De hoofdlijnen van deze inspanningen worden meegenomen in de rapportages en besproken met de betrokken partijen.

11.3 | KENNISONTWIKKELING

Met de provincie Zeeland en de RUD Zeeland is gewerkt aan kennisontwikkeling en zijn verkenningen gedaan naar grondstof efficiëntie en waterstof/ ammoniak. Op landelijk gebied wordt er nauw samengewerkt met ODNZKG en ODNL. Bij de transitie naar een circulaire economie spelen er tal van vragen. Technische, juridische en ruimtelijke vragen. In 2025 is een provinciaal loket voor deze vragen opgericht en gestart. De lessen hieruit zijn gedeeld met Zeeland. Door inzet in multidisciplinaire teams wordt kennis zoveel mogelijk geborgd.

12 | OVERIGE TAKEN EN DIENSTVERLENING

12.1 ACTUALITEIT VERGUNNINGEN BEDRIJVEN ZEELAND

In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel bedrijven in 2025 niet actueel waren. Het percentage actuele vergunningen ten opzichte van het totale provinciale vergunningenbestand bedraagt eind 2025: 46,5% actueel. Dit is een verlaging ten opzichte van eind 2024 toen de actualiteit nog 71% was. Voor een groot deel wordt dit bepaald door het niet actueel zijn van de vergunningen met betrekking tot Nederlandse BBT documenten zoals de PGS-richtlijnen.

Figuur 12.1 | Totaal niet actuele vergunningen Zeeuwse bedrijven

Bedrijf	Aantal bedrijven Zeeland	Procenten
Totaal aantal SEVESO en RIE4–inrichtingen	28	
Aantal vergunningen niet actueel m.b.t. Nieuwe BBT-conclusies	1	3,5%
Aantal vergunningen niet actueel m.b.t. Nederlandse BBT documenten (PGS-richtlijnen)	14	50%
Totaal wel actueel	13	46%

12.2 | DOORTASTEND VERGUNNEN

In 2022 is een nieuwe aanpak voor de vraag gestuurde zaken geïntroduceerd: doortastend vergunnen. Dit komt erop neer dat DCMR geen onvolledige vergunningaanvragen meer in behandeling neemt. Een bedrijf krijgt nog eenmaal de kans om een aanvraag aan te vullen, waarbij DCMR de omissies op hoofdlijnen weergegeven Als de aanvraag na aanvulling nog niet compleet is dan wordt deze buiten behandeling gesteld.

Er zijn geen procedures geweigerd. Vijf procedures zijn buiten behandeling gesteld, waarvan één uitgebreide procedure. Zeven procedures zijn door het bedrijf zelf stopgezet, waarvan twee uitgebreide procedures.

12.3 | PILOT FINANCIËLE ZEKERHEID

Het instrument financiële zekerheid bevond zich in 2025 in een pilotfase. Binnen de provincie Zeeland nemen de bedrijven Yara Sluiskil en Synthomer deel aan de pilot. Begin 2026 worden de ervaringen geëvalueerd. In de pilot richtte DCMR zich op het verkrijgen van inzicht in

kosten van afvalverwijdering en de milieueffecten bij incidenten of faillissementen. In SEVESO6-verband onderzoeken we vormen van financiële zekerheidsstelling en de beoordeling van de solvabiliteit van bedrijven. Hiervoor is externe ondersteuning beschikbaar. Op basis van de evaluatie adviseert DCMR over het vervolg.

12.4 | KLACHTEN, MELDINGEN EN MILIEUPIKET

Organisatie van het milieupiket

Het piket voor Zeeland is op sterkte. Met de RUD Zeeland is gesproken over het intensiveren van de samenwerking. Dit zou het piket meer robuust kunnen maken en efficiënter.

Vanaf 1 februari 2026 zal de CIN-lijn in Zeeland in gebruik genomen worden. In december zijn de brieven aan alle Seveso-bedrijven met daarin het CIN-nummer gezonden. Voorlopig sluiten alleen de VRZ en DCMR aan bij de CIN-lijn, mogelijk zal op termijn ook Rijkswaterstaat aansluiten. Op die manier hoeven de bedrijven maar eenmaal een melding te doen en één persoon te woord te staan en beschikken alle diensten over dezelfde informatie. Met enkele bedrijven worden nog informatieve gesprekken gevoerd.

Aantal en type meldingen en klachten 2025

Tussen 1 januari 2025 en 1 januari 2026 kwamen er in totaal 631 meldingen binnen bij DCMR over de Zeeuwse Seveso-bedrijven. 558 meldingen gingen over geluidsoverlast, 47 over stank en 26 over visuele hinder. De meeste binnengekomen meldingen betroffen overlast van lawaai (558), waarbij veruit het grootste deel (529) over Cargill ging. Het is echter maar een beperkt aantal unieke melders, die deze meldingen indienen en uit onderzoek is gebleken dat er geen overtredingen van de geluidsvoorschriften door Cargill plaatsvonden.

Figuur 12.2 | Meldingen 2025

Bedrijf	Lawaai	Stank	Visuele hinder	Eindtotaal
Cargill B.V.	529	4	22	555
Dow Benelux B.V.	3	2		5
Rosier Nederland B.V.	1	1	3	5
Synthomer Middelburg B.V.		22		22
Yara Sluiskil B.V.	15	7	1	23
Zeeland Refinery N.V.	10	11		21
Eindtotaal	558	47	26	631

Van de tussen 1 januari 2025 en 1 januari 2026 binnengekomen meldingen (631) is in 61 gevallen de veroorzaker vastgesteld.

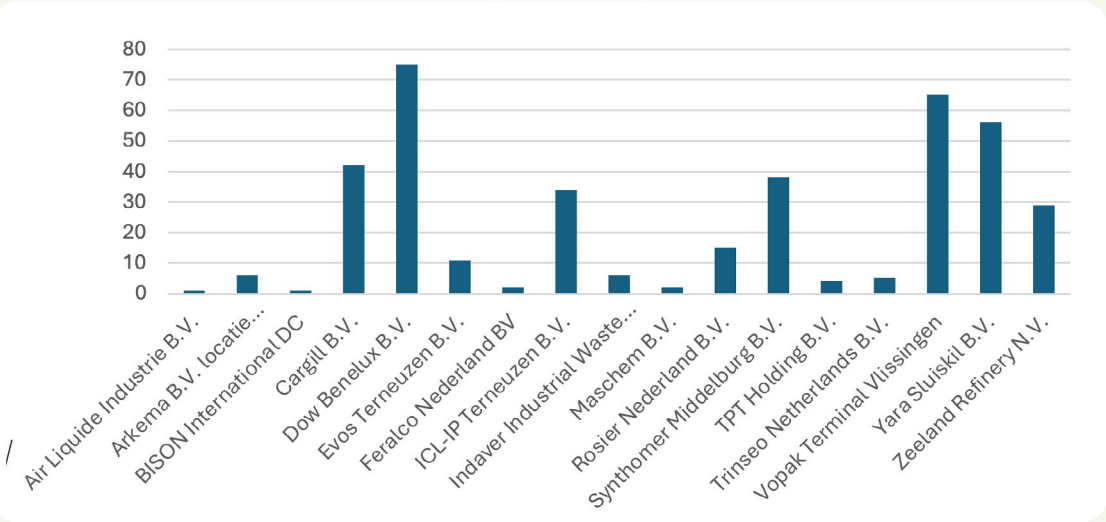
Figuur 12.3 | Veroorzakers meldingen t/m december

Bedrijf	Vastgesteld	Vermoedelijk	Eindtotaal
Cargill B.V.	51	504	555
Dow Benelux B.V.		5	5
Rosier Nederland B.V.		5	5
Synthomer Middelburg B.V.	3	19	22
Yara Sluiskil B.V.	3	20	23
Zeeland Refinery N.V.	4	17	21
Eindtotaal	61	570	631

Aantal Bedrijfsmeldingen 2025

In onderstaand grafiek is het aantal bedrijfsmeldingen 2025 weergegeven.

Figuur 12.4 | Aantal bedrijfsmeldingen 2025

Figuur 12.5 | Bezwaar en beroep

Handhavingszaken	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Bezwaar	2	6	1	3		12
Beroep		5	5			0
Voorlopige voorziening						0
Vergunningzaken						
Bezwaar			1	3	5	9
Beroep				1	1	2
Voorlopige voorziening						0
Totaal	2	6	1	7	6	23

Er zijn in 2025 5 bezwaarzaken en 2 beroepszaken afgerond. Hieronder staan inhoud en resultaat vermeld.

Bedrijf	Korte inhoud	Resultaat
Bezwaar ICL-IP Terneuzen Bouwvergunning	Gericht tegen algemene regels uit het Bbl die als aandachtspunten in de BRIKS-beschikking zijn opgenomen op verzoek van de gemeente Terneuzen. Er is een nieuw besluit op de aanvraag zonder deze aandachtspunten. Het bezwaar is daarop ingetrokken	Ingetrokken
Bezwaar VoltH2 Vlissingen realisatie 150 kV installatie	Een ander bedrijf had toevoegingen op het besluit i.v.m. ondergrondse infrastructuur die zij gebruiken. Omdat dit een milieu-beschikking betreft, hoorde dat niet in deze procedure	Ingetrokken
Beroep Yara Sluiskil Verzoek MOB tot actualisatie van de NH3-emissie van de nitraatgranu-laafabrieken 3 en 4	Verzoek actualisatie NH3-emissie	Ongegrond
Bezwaar North Sea Port NL bouwvergunning	Bezwaar tegen bouwvergunning voor het realiseren van loods voor het stallen van brandweermateriaal/Zeeland Refinery	Ingetrokken
Bezwaar Cargill BV omgevingsvergunning te verlenen voor het realiseren van zes bouwwerken ten behoeve van het Starchify E project	Omwonende vreest geur-, geluids-, en stofhinder door de uitbreiding van Cargill B.V.. Deze vergunning heeft geen betrekking op de milieubelastende activiteit voor het in werking hebben van het bedrijf. De omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit is aangevraagd maar nog niet verleend en valt buiten het toepassingsbereik van dit bezwaar	Ongegrond
Bezwaar Synthomer Middelburg BV Verzoek om goedkeuring buiten behandeling gesteld, omdat deze niet volledig was	Ingetrokken en een nieuw verzoek ingediend	Ingetrokken
Dow	ILT vindt de (gesommeerde) emissie van stikstof te hoog. De rechtbank overweegt dat afwijken van het Activiteitenbesluit is toegestaan, maar dat de afwijking beter moet worden onderbouwd. De rechtbank past een bestuurlijke lus toe	Tussenuitspraak: Gedeeltelijk gegrond (zaak loopt nog)

12.6 | HANDHAVING

Bestuursrechtelijke handhaving

In 2025 zijn 2 handhavingstrajecten afgerond. Deze handhavingstrajecten hebben geleid tot 2 vastgestelde lasten onder dwangsom (LOD) voor Bison International DC en Yara Sluiskil B.V. Daarnaast hebben geen daadwerkelijke invorderingen plaatsgevonden en zijn geen verzoeken om handhaving afgehandeld. Er zijn 14 invorderingszaken afgerond, die hebben geleid tot 4 intrekkingsbesluiten.

Strafrechtelijke handhaving

Eind 2025 stonden er twee zaken voor strafrechtelijke afdoening (Dow Benelux B.V. en Yara Sluiskil B.V.). Voor Yara Sluiskil B.V. ligt er een voornemen tot het opleggen van een bestuurlijke boete. Daarvoor wordt een boeterapport opgesteld

12.7 | MER

DCMR stemt maandelijks af met de Mer contactpersonen van de Provincie Zeeland om de voortgang op lopende procedures met elkaar te delen en relevante ontwikkelingen te bespreken, waaronder de spelregels rond wederzijdse informatie van initiatieven met grensoverschrijdende (Vlaanderen) effecten. In 2025 richtte het overleg zich met name op de lopende Mer-procedure van Evolution Terminal BV voor de realisatie van een bulkterminal voor onder meer ammoniak en voor de procedure van Air Products.

Er zijn in 2025 45 Nulstapadviezen (beoordeling mer-plicht) opgesteld. Daarmee zijn er in 2025 in totaal relatief veel aanvragen voor nulstap-adviezen ontvangen. Er zijn werkzaamheden uitgevoerd in Mer beoordelingen die nog niet tot een besluit zijn geleid (voorbeeld Air products Vlissingen). Daarnaast is er tijd gestoken in de vraag of GCI’s Mer- plichtig of Mer-beoordelingplichtig zijn. Evolution terminals (LBC) is een Mer procedure die momenteel loopt. Green Gas is recent gestart

12.8 | KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI’S)

KPI Tijdigheid vergunningen

De KPI-tijdigheid van reguliere procedures in 2025 is 54% (14 van de 26 besluiten waren op tijd). Het streven bedraagt 85% tijdig.

De KPI-tijdigheid van uitgebreide procedures 2025 is 58% (7 van de 12 besluiten waren op tijd). Het streven bedraagt 85% tijdig.

De belangrijkste oorzaken waardoor procedures te laat zijn:

- De Omgevingswet heeft geleid tot interpretatieverschillen en onzekerheid over de toepassing van regelgeving. Dit bemoeilijkt de beoordeling van aanvragen en leidt tot extra afstemming en juridische toetsing.
- Door de complexiteit en onduidelijkheid van de nieuwe wetgeving worden aanvragen vaak onvolledig of onjuist ingediend. Dit vereist aanvullende informatieverzoeken en herhaalde toetsing.
- Ook bij reguliere procedures onder de Omgevingswet is een toetsing aan de Beste Beschikbare Technieken (BBT) vereist. Dit betekent dat zelfs bij wijzigingen die geen significante gevolgen voor het milieu hebben een inhoudelijke beoordeling op basis van BBT noodzakelijk is. Deze verplichting vraagt om een aanzienlijke extra inhoudelijke inspanning in het vergunningsproces.
- De noodzaak tot nieuwe AERIUS-berekeningen en de onduidelijkheid rondom de vereisten voor natuurvergunningen zorgen voor stagnatie in de besluitvorming.
- Uitblijven van externe adviezen. De vergunningprocedures zijn mede afhankelijk van adviezen van externe partijen zoals Rijkswaterstaat, gemeenten en de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD-Zeeland voor geluidadviezen). Vertraging in het ontvangen van deze adviezen leidt tot vertraging van de besluitvorming en verlengt de proceduretijd.
- In maart 2025 ontstond er een storing tussen het VTH-systeem van de Provincie Zeeland en de koppeling met het DSO. Hierdoor werden aanvragen niet automatisch doorgestuurd naar de DCMR. Einde 2e kwartaal was de storing verholpen.

Deze samenloop van omstandigheden leidt tot een structurele vertraging in de vergunningverlening, wat gevolgen heeft voor initiatiefnemers en de uitvoerbaarheid van projecten. DCMR zet zich in om deze knelpunten door middel van procesoptimalisatie, capaciteitsversterking en intensievere samenwerking met ketenpartners te verbeteren.

Trend KPI Actualiteit

Er is een vergelijking gemaakt met voorgaande jaren.
Actualiteit vergunningen Zeeland:

- 2022 → 56%
- 2023 → 74%
- 2024 → 71%
- 2025 → 46%

Er is geen duidelijke trend. Dit komt vooral doordat de vijfjaarlijkse actualisatietoetsen en het relatief kleine aantal bedrijven een grote invloed hebben op het percentage actualiteit. Een voorbeeld hiervan is dat er in 2025 7 actualisatietoetsen zijn uitgevoerd waaruit naar voren kwam dat de laatst aangewezen PGS niet was opgenomen. Dat zorgt voor een daling ten opzichte van vorig jaar. Omgekeerd was in 2023 juist een sterke stijging van de actualiteit doordat in 2022 7 revisievergunningen zijn afgerond.

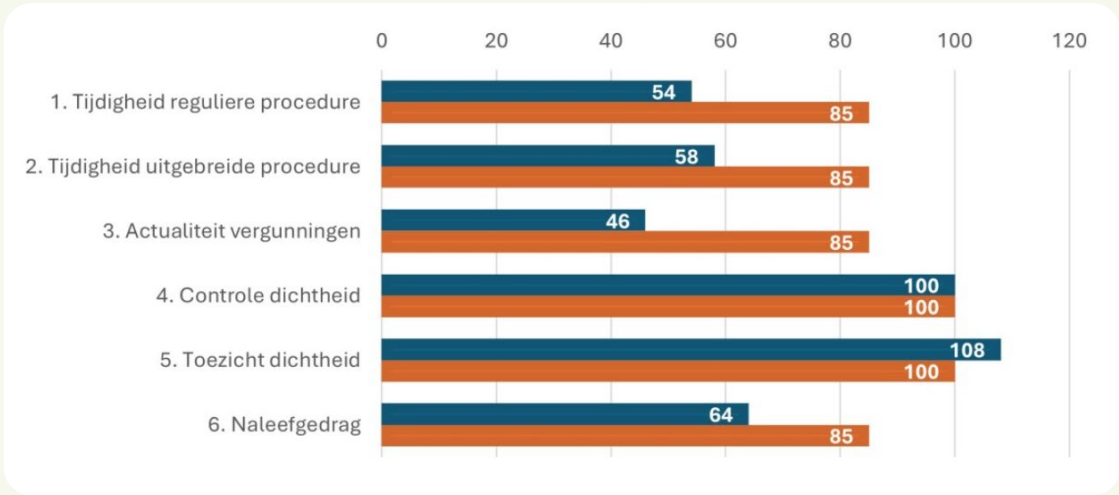
Trend KPI Tijdigheid

Ook bij de KPI-tijdigheid is geen duidelijke trend waar te nemen. Door de komst van de Omgevingswet en het vervallen van de Wabo is een vergelijking moeilijk te maken. Onder de reguliere procedures bestaat er geen Lex Silencio Positivo (LSP) meer waardoor reguliere procedures niet meer van rechtswege van kracht worden. Daarnaast heeft de grote hoeveelheid Wabo aanvragen die in december 2023 nog snel zijn ingediend veel invloed gehad op het tijdig afronden van deze aanvragen in 2024.

KPI Tijdigheid uitgebreid en regulier

- 2022 → 100% regulier en 85% uitgebreid – onder Wabo, met LSP en andere prioritering
- 2023 → 100% regulier en 29% uitgebreid – onder Wabo, met LSP en andere prioritering
- 2024 → 55% regulier en 39% uitgebreid – onder Omgevingswet, deels zonder LSP en met nieuwe prioritering
- 2025 → 54% regulier en 58% uitgebreid – onder Omgevingswet, zonder LSP en met nieuwe prioritering

Figuur 12.7 | Kritische Prestatie Indicatoren 2025

KPI-controledichtheid

Er zijn bij alle 25 bedrijven in totaal 82 preventieve inspecties uitgevoerd tot en met eind 2025. Dat betekent voor de KPI-controledichtheid dat 100% van de bedrijven preventief geïnspecteerd zijn.

KPI-toezicht dichtheid

Het aantal afgeronde checklists ten opzichte van de planning = 108%.

KPI-naleving

Het nalevingspercentage is 64%. (Aantal inspecties waarbij geen overtredingen zijn geconstateerd: ten opzichte van het aantal uitgevoerde preventieve inspecties). Het nalevingspercentage is hierbij iets gestegen ten opzichte van 2024 (58%)

FINANCIEEL RESULTAAT

13.1 | BEGROTING EN REALISATIE

Met deze rapportage verantwoordt DCMR de inzet over het jaar 2025 over de uren realisatie en het financiële resultaat. Provincie Zeeland heeft in de opdrachtbrief voor 2025 aan DCMR-opdracht verstrekt voor het uitvoeren van taken op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving voor de Seveso RIE bedrijven Zeeland.

Deze opdracht omvat een bedrag van €4.965.563, -. Dit financieel kader is te splitsen in reguliere taken (€4.738.027), materiële lasten (€141.480) en inhuur RUD Zeeland (€56.056) en het programma CE en ET. In onderstaande tabel is de realisatie 2025 vergeleken met de begrootte inzet.

Figuur 13.1 | Begroting en realisatie 2025

	Begroting 2025 (€)	Realisatie 2025 (€)	Financieel resultaat 2025 (€)	Afwijking in %
Inzet uren reguliere taken	4.738.027	4.789.460	-51.434	1,1%
Materiële lasten	141.480	145.831	-4.351	3%
Inhuur RUD Zeeland	56.056	78.752	-22.696	40%
Programma CE en ET	30.000	30.000		
Totale opdracht 2025	4.965.563	5.014.043	-78.480	1,6%
Totale uren werkplan	34.795	35.390	595	1,7%

Uit de tabel valt het volgende af te leiden (algemeen beeld):
Op de inzet voor de reguliere taken vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn 1,7 % meer uren gerealiseerd. De inhuur van de RUD Zeeland voor adviezen geluid en asbest was fors hoger dan begroot. Er waren veel meer asbestadviezen dan in 2024 en datzelfde gold voor de adviezen geluid, door een relatief grote vraag naar Mer producten en veel vooroverleg over nieuwe bedrijfsinitiatieven. Ook op regie Omgevingswet zien we fors meer uren.

- Hier zijn een aantal oorzaken te noemen:
- Een structurele toename van de administratie door het splitsen van zaken onder de Omgevingswet;
 - Er was in 2025 sprake van substantieel meer Briks producten (in 2024: 50 en in 2025: 91);
 - Door de storing in het DSO moesten meer administratieve handelingen worden verricht;
 - Er is in 2025 een vervolg gegeven aan inregelwerkzaamheden voor de Omgevingswet, zoals het aanpassen van standaardsjablonen en teksten en het uitzoeken van vergunningplichten.

13.2 | MATERIEEL BUDGET

Voor de metingen luchtkwaliteit zijn iets minder uitgaven gedaan dan begroot. De emissiemetingen zijn volgens afspraken met Zeeland uit gevoerd. De afvalwatermetingen zijn voor 2025 binnen het budget gebleven. Er is meer afgeboekt omdat in december 2024 PFAS bemonsteringen hebben plaatsgevonden die in 2025 zijn verrekend. Dit is in de voortgangsoverleggen met Zeeland afgestemd.

Figuur 13.2 | Materiële planning en realisatie 2025

Materieel budget 2025 in €	Budget	Realisatie	Afwijking
Lumpsum bijdrage meldkamer	45.070	45.070	0
Metingen luchtkwaliteit	58.065	53.601	4.464
Metingen afvalwater	38.345	47.160	-8.815
Totaal	141.480	145.831	-4.351

13.3 | ADDITIONELE OPDRACHTEN

In onderstaande tabel zijn de begroting en realisatie van de kosten van de additionele opdrachten vermeld.

Figuur 13.3 | Additionele opdrachten 2025

Additionele opdrachten	Planning 2025		Realisatie		Afwijking	
	Uren	Budget (€)	Uren	Budget (€)	Uren	Budget (€)
Meetpunt Luchtkwaliteit Sluiskil	241	30.000	232	31.602	-9	-1.602
Ultrafijnstofmetingen Sluiskil (UFP)	360	44.776	372	49.922	12	-4.146
Maatwerk afspraken zware industrie		503.721	1.265	188.556		
Dashboard Monitoring Zeeland	358	48.532	266	33.521	-92	
Black Carbon metingen Sluiskil			58	7.312		7.312
Klimaatadaptatie Seveso-bedrijven Zeeland	170	23.210	121	16.177		-7.033
Bodemtaken Zeeland 2025	1.580	210.930	1.894	251.070		- 40.140
Totaal additionele opdrachten	2709	861.169	4.208	577.170	-90	-283.999

Maatwerk afspraken zware industrie: De werkzaamheden lopen door in 2026. Over de invulling van dit budget vindt afstemming plaats in 2026 waarbij gekeken wordt of er mogelijk verruiming kan worden toegepast op de thema's.

13.4 | VOORSCHOT MET SPECIFIEK BESTEDINGSDOEL

Aan het eind van het jaar wordt het financieel overschot of tekort verrekend met het zogenaamde voorschot met specifiek bestedingsdoel. Per 31 december 2025 bedraagt dit voorschot €571.234, -.

Figuur 13.4 | Voorschot met specifiek bestedingsdoel stand 31 december 2025

Voorschot met specifiek bestedingsdoel	Bedrag
Saldo per 31-12-2024	€ 779.133
Overbesteding werkplan 2025	€ -78.480
Bodemtaken Zeeland 2025	€ -251.070
Compensatie lagere huisvesting 2025	€ 121.651
Totaal 31-12-2025	€ 571.234

14 | BIJLAGEN

Bijlage 1 Begroting en realisatie uren 2025

Product	Raming werkplan 2025 (€)	Raming werkplan 2025 uren	Producten	Realisatie werkplan 2025 (€)	Realisatie werkplan 2025 uren	Realisatie Producten
Totaal cluster Handhaving	€ 160.684	1.156	10	€ 57.018	410	6
Totaal cluster Juridische werkzaamheden	€ 103.586	738		€ 84.101	600	
Totaal cluster Overige VTH taken	€ 89.057	685		€ 54.113	388	
Totaal cluster Reguleren	€ 2.013.058	14.752	80	€ 2.090.790	15.489	194
Totaal cluster Seveso Toezicht	€ 558.853	4.040	28	€ 505.032	3.637	28
Totaal cluster Milieu Toezicht	€ 1.271.991	9.411	24	€ 1.303.471	9.573	24
Totaal cluster Regie Omgevingswet	€ 246.367	1.832		€ 337.930	2.699	
Totaal cluster Accountbeheer	€ 71.368	557		€ 83.544	645	
Totaal cluster Lucht	€ 58.676	450		€ 75.534	540	
Totaal cluster Monitoring en databeheer	€ 6.496	50		€ 23.278	159	
Totaal cluster Omgevingsveiligheid	€ 35.639	254		€ 24.740	171	
Totaal cluster Omgevingsadvies	€ 122.252	870		€ 149.909	209	
Totaal	€ 4.738.027	34.795		€ 4.789.460	35.390	
Materiele kosten	€ 227.536			€ 254.583		
Totaal werkplan	€ 4.965.563	34.795		€ 5.044.043	35.390	252

*Kosten (€30.000) voor het programma CE en ET zijn onder de post materiele kosten geboekt

Bijlage 2 Toelichting op kleurcode – handelingsperspectief

Kleurcode Blauw	Kennis is in ontwikkeling en/of het normenkader wordt betwist	Bestuurlijke aandacht
Maatwerkaanpak	BBTplus maatregelen moeten uit onderhandeld worden en dat proces stagneert.	Aanpak CO2-reductie en NOx uitstoot van grootste emittenten blijft achter.
Schone lucht akkoord	Sinds het van kracht worden van de herziene EU richtlijn Industriële Emissies is BBT aan de onderkant van de range verplicht voor bedrijven.	
IPPC-BREF actualisatie	Zie hierboven	Bref moet binnen 4 jaar in de vergunning worden opgenomen; hoge druk op actualisatie vanuit milieubelang, maar blijft door capaciteit en in prioriteit achter (bij veel aanvragen van bedrijven)
Veiligheidscultuur	Er is geen normenkader voor	Niet wettelijk afdwingbaar
Pilot financiële zekerheid	Kennis over beoordeling financiële zekerheid moet nog verder ontwikkeld	Er komen hoge bedragen uit voor bedrijven
ZZS (lucht , water, afval	Kennis over stoffen en normenkader is nog onduidelijk, ook emissies van bedrijven (tankopslag) zijn nog onduidelijk	Apart project
Energiebesparing ETS- bedrijven (emissiehandel)	Kennisontwikkeling op ETS-besparingstoets	
Duurzame energie	Kennis van Seveso-OD's versterken	Landelijk Level playingfield nodig in normstelling
Kleurcode Paars	Normenkader is nog in ontwikkeling en/of het is pionieren op het kennisvlak	Bestuurlijke aandacht
Potentieel ZZS	Gerechtelijke uitspraken leiden tot vernietiging van voorschriften tav p-ZZS.	Voorzorgbeginsel is nog onvoldoende uitgekristalliseerd. Er zijn veel zienswijzen, waardoor meer tijdsinzet en mogelijke proceskosten te verwachten. Deze kosten zijn niet begroot.
Duurzame energiedragers/ risico's van waterstofdragers	BBT eisen bij nieuwe energiedragers moeten nog worden ontwikkeld.	Veiligheidsstandaarden zijn nog niet eenduidig, bv waterstofdrager ammoniak.
Kennisontwikkeling Duurzaam grondstoffengebruik	Ontwikkeling van standaardvoorschriften is in volle gang. Pilots worden landelijk getest. Daarna volgt accreditatie.	Promoten van gelijk speelveld is van landelijk belang voor het welslagen van de reductie-opgave.
Kleurcode Groen	Normenkader en kennis geven geen onduidelijkheden voor bedrijven en toezichthouders	Bestuurlijke aandacht

*Handelingsperspectief op de onderwerpen Schone Lucht Akkoord en IPPC-Bref actualisatie is gewijzigd in 2025. Deze wijziging en de beoordeling op het handelingsperspectief geldt voor deze onderwerpen voor 2026

Bijlage 3 Afkortingenlijst

BBT	Europese richtlijn voor Best Beschikbare Techniek
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet)
BREF	Staat voor BAT Reference. Op Europees niveau worden Referentiedocumenten voor Beste Beschikbare Technieken (BREF) opgesteld. Deze BREF's zijn documenten die tot stand komen via het zogenaamde Sevilla-proces in het Europese IPPC Bureau in Sevilla (EIPPCB).
BRIKS	Bouwen, Reclame, Inritten, Kappen en Slopen
CIN melding	CIN staat voor Centraal Incidenten Nummer. Via deze CIN-melding wordt in één keer politie, brandweer, Rijkswaterstaat, Havenbedrijf Rotterdam en DCMR geïnformeerd. De CIN-melding geldt als startsein voor de communicatie die over het incident volgt.
e-MJV	Elektronisch milieu-jaarverslag
EPRTR	European Pollution Release and Transfer Registry
ET	Energietransitie
ETS	Europees emissiehandelssysteem
GR	Gemeenschappelijke Regeling
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control (richtlijn)
IPO	Interprovinciaal Overleg
KPI	Key Performance Indicator, Een KPI is een meetbare waarde die aangeeft hoe effectief een organisatie, team of individu presteert ten opzichte van zijn of haar gestelde doelen.
KRW	Kaderrichtlijn Water
LBR	Landelijke Benadering Risicobedrijven
LFG	Laag frequent geluid
LRSO	Landelijke Redactie Standaardteksten Omgevingsvergunningen
MBA	Milieubelastende activiteiten
Melding	Als een bedrijf milieubelastend is ze verplicht dit te melden, hierover te informeren of hiervoor een vergunning aan te vragen. Ook als eerder aangeleverde informatie verandert, moet men dit laten weten. Dit is bepaald in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hierin zijn algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving opgenomen.
MER	Milieu-effectenrapport
MJA	Meerjarenagenda
NIM	Nieuwe inspectiemethode, door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ontwikkelt voor een uniforme en effectieve aanpak van het toezicht op de brandveiligheid en risicobeheersing binnen de rijksoverheid.
MOB	Mobilisation for the Environment
NOx	Willekeurige stikstofoxides of mengsels daarvan
OB	Omgevingsbesluit
ODNL	Omgevingdienst Nederland
ODNZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
OW	Omgevingswet
PDC	Producten- en Dienstencatalogus
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGS	Publicatie Gevaarlijke stoffen
(p)ZZS	(Potentieel) Zeer Zorgwekkende Stoffen
QRA	Kwantitatieve Risicoanalyse
REV	Register Externe Veiligheidsrisico
Seveso	Besluit risico zware ongevallen (BRZO)
SLA	Schone Lucht Akkoord
SPUK	Specifieke Uitkering
TOO	Tank op- en overslag bedrijven
TZM	Toezichtsmodel
VBS	Veiligheids Beheer Systeem
VR	Large combustion plan (grote stookinstallatie)
VRP	Vermijdings- en reductieprogramma
VTH	Vergunning Toezicht en Handhaving

WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WCG	Waste gas treatment in the Chemical sector: omvat de behandeling en het beheer van afgassen in de chemiesector en is een nieuwe BREF die is opgesteld onder de Richtlijn Industriële Emissies.
WOO	Wet open overheid
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen